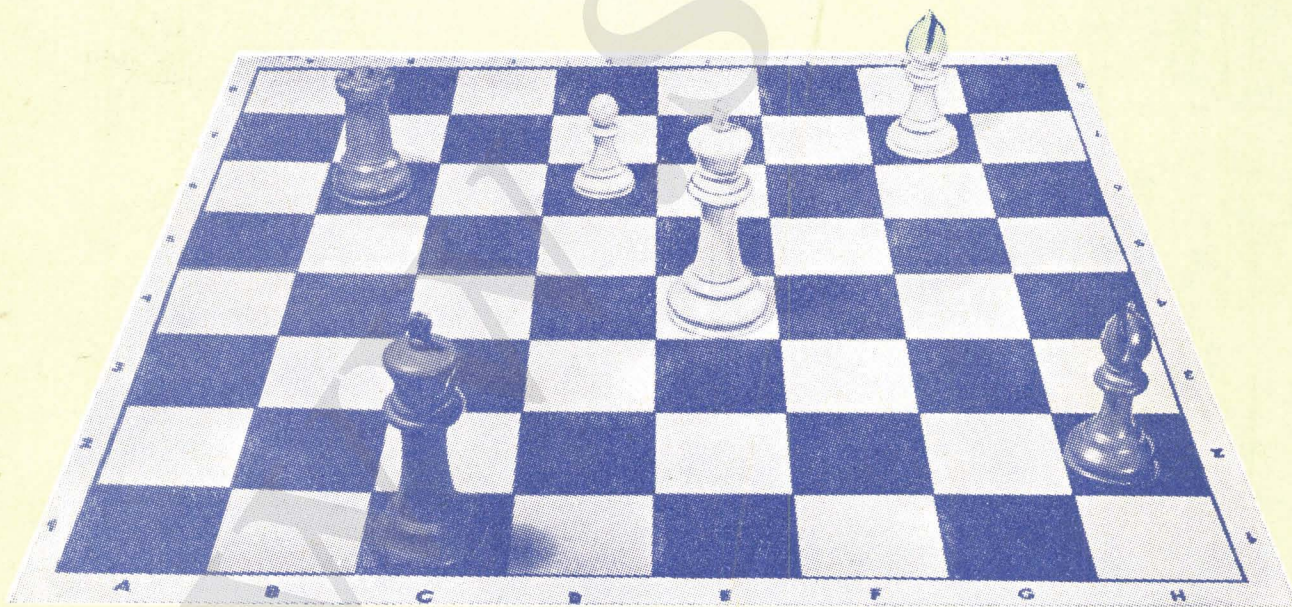

Revista
de
SAH

7

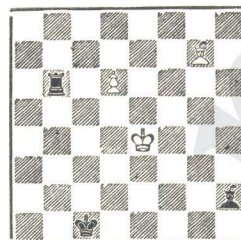
1959

CUPRINSUL

	Pag.
Sărbătoarea tinereții, păcii și prieteniei .	97
La turneul din Zürich a învins tinerețea.	98
Kira Zvorikina, viitoarea adversară a campionului mondial	99
Marele maestru sovietic Holmov învin- gător la Balatonfüred	100
Teoria modernă	
C. Botez : Fianchetarea nebunului din f8, o problemă veche și totuși actuală în apărarea siciliană (II)	101
Partide și finaluri	
Partide de la concursuri de peste hotare și din țară	104
Activitatea șahistă în țară	110
Studii și probleme	
Rezultatul concursului internațional al Revistei de Șah, pe anul 1958, secția 3 mutări	cop. III
A. F. Ianovici : Din istoria compoziției șahiste (VI)	cop. IV

COPERTA NOASTRĂ

K. A. L. Kubbel
Listok şahmatnovo krujka,
1921

Remiză

Lucrarea de mai sus aparține unuia din cei mai străluciți reprezentanți ai compoziției sovietice de șah. K. A. L. Kubbel a lăsat posterității creații în absolut toate genurile compoziției, dar a excelat mai ales în domeniul studiilor.

Soluția studiului de pe copertă prezintă o clasică combinație de pat : 1.Ne5! Tb4+ 2.Rd5! Tb5+ 3.Rc6! Te5 4.d7 Te6+ 5.Rb7 Td6 6.Rc8! Te6+ 7.Rb7 Te7+ 8.Ra8! T:d7 pat.

Din toată lumea

B. SPASSKI — CAMPION AL LENINGRADULUI

Boris Spasski a devenit pentru prima dată campion al orașului Leningrad. El a jucat concursul într-un stil strălucit, câștigând 11 partide și terminând la egalitate 6, obținând 14 puncte din 17 posibile.

Pe locurile următoare : 2. E. Geller 10½, 3—5. A. Toluş, A. Arțukevici și A. Cerepkov 10 p. 6—7. Rubel (campionul pe anul trecut) și N. Usov 9½ p.

R. P. UNGARĂ—ITALIA : 27½—12½

Recent s-a terminat meciul de șah prin corespondență dintre echipele celor două țări. Inceput în anul 1956, meciul s-a încheiat în favoarea echipei R.P. Ungare la scorul de 27½—12½. La masa I din partea echipei maghiare a jucat cunoscutul maestru al șahului prin corespondență, dr. Balogh.

R. P. UNGARĂ—AUSTRIA : 12½—7½

Recent s-a desfășurat la Viena meciul internațional de șah la 10 mese dintre echipele R. P. Ungare și Austriei. Victoria a revenit șahiștilor maghiari cu scorul de 12½—7½.

Iată rezultatele pe mese : Szabo-Beni de două ori remiză, Portisch-Dückstein 2—0, Barcza-Prameshuber de două ori remiză, Bilek-Lokvenc 1—0 ½—½, Forintos-Stöckl 1—0 0—1, Florian-Busek de două ori remiză, Honfi-Grag-

ger 1—0 ½—½, Haag-Wintwarter 1—0 ½—½, Kluger-Orienter 1—0 0—1, Pogats-Palda de două ori remiză.

CAMPIONATUL R. P. POLONE PE ANUL 1959

Campionatul masculin al R. P. Polone s-a desfășurat sub semnul asaltului tineretului. Locul I—II a fost ocupat de Gromek și Witkowski, care au terminat concursul la egalitate acumulând câte 13 puncte din cele 17 posibile. Pe locurile următoare : 3—5. Sliwa, Kostro și Brzozska cu 12 puncte ; 6—7. Tarnowski și Drozd 10 p. etc.

★

Așa cum am anunțat într-un număr trecut, concursul final al campionatului feminin al R. P. Polone nu a desemnat campioana, deoarece pe primul loc s-au clasat două jucătoare : H. Konarkowska și M. Litmanovicz.

De curind ele au jucat un meci de 6 partide pentru a decide în favoarea cui va fi titlul. Meciul a fost câștigat de finăra H. Konarkowska la scorul de 3½—2½.

MECI INTERORAȘE ÎN R. P. POLONĂ

De curind s-a desfășurat la Wrocław un meci între echipele orașelor Katowice, Berlin și Wrocław. Fiecare echipă a prezentat câte 10 jucători (8 seniori, 1 junior și 1 fată). Meciul a fost deschis de un concurs-fulger, la care au participat 120 jucători împărțiți în mai multe grupe.

Cele trei echipe au jucat între ele după sistemul turneu obișnuit. Pe primul loc s-a clasat echipa orașului Katowice, care a totalizat 10½ puncte, urmează 2. Wrocław 10 p., 3. Berlin 9½ p. Rezultatele parțiale au fost următoarele : Katowice—Wrocław 5½ : 4½, Katowice—Berlin 5 : 5, Wrocław—Berlin 5½ : 4½.

CAMPIONATUL R.S.S. AZERBAID- JAN PE ANUL 1959

Noul campion al R.S.S. Azerbaidjan este V. Baghirov, tânăr inginer constructor. El a totalizat la recenta finală a campionatului republican 11½ puncte din 15 posibile. Pe locul al doilea, cu 10½ puncte, s-a clasat fostul campion, S. Halilbeili.

CAMPIONATUL R.S.S. ARMENE PE ANUL 1959

Având ca învitat „hors concours” pe marele maestru V. Korcinoi, campionatul de șah pe acest an al R.S.S. Armene a avut o notă în plus de interes. Așa cum era de așteptat, locul I în concurs a fost câștigat de V. Korcinoi, cu 12 puncte din 14.

Pentru titlul de campion lupta încă nu a fost decisă, deoarece pe locurile 2—3 s-au clasat cu câte 10 puncte fiecare maestrul L. Kalașian și E. Mnațakanian. Aceștia vor juca între ei un meci de baraj de 4 partide, în urma căruia va fi desemnat campionul pe acest an.

Sărbătoarea tinereții, păcii și prieteniei

Tineretul lumii se află în preajma unui mare eveniment. Peste puțin timp se va deschide la Viena cel de-al VII-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.

În tradițiile tinerei generații Festivalurile mondiale ocupă un loc de seamă, se numără printre manifestările cele mai dragi. Aceste reuniuni au izvorit din dorința firească a tinerilor de pretutindeni de a trăi în pace și înțelegere, de a se cunoaște, de a se împrieteni, de a-și împărtăși unul altuia gândurile, năzuințele. De-a lungul anilor Festivalurile au cunoscut o popularitate crescândă, bucurându-se de participări mereu mai mari, adunând mereu laolaltă tineri de felurite naționalități, concepții politice sau credințe religioase. Uriașul succes al Festivalurilor se datorește faptului că la temelia lor stă nobilul ideal de a-i apropia pe oameni, de a-i împrieteni, de a aduce o contribuție la cauza apărării păcii.

Menite să înfrățească tinerii din lumea întreagă, Festivalurile sînt deopotrivă mari manifestări artistico-culturale, minunate prilejuri pentru tinăra generație de a-și manifesta calitățile și posibilitățile. Programul Festivalurilor abordează cele mai variate teme ale activității omenestii. Muzica, dansul, artele dramatice sau artele plastice s-au împletit armonios cu reuniunile pe profesii, cu seminariile, cu schimbul de experiență între tinerii activînd în aceleași domenii de muncă.

De la o ediție la alta Festivalurile au crescut în amploare, cucerindu-și o binemeritată faimă mondială. Praga... Budapesta... Berlin... București... Varșovia... Moscova..., iată orașele ale căror nume au rămas legate de desfășurarea Festivalurilor. Neuitate sînt imaginile pe care le-au prilejuit întîlnirile tineretului lumii. Străzile în sărbătoare, parcurile răsunînd de cîntece și voie bună, scenele teatrelor și estradelor găzduind minunatele manifestări artistice, serile de dans și focurile de tabără, carnavalurile fastuoase, toate în atmosfera unui entuziasm general, rămîn veșnic în amintirea celor care au avut fericirea să ia parte la ele.

Din programul vast și multilateral al Festivalurilor sportul nu a lipsit niciodată. Pentru că sportul, această îndeletnicire specific tinerească, este îndrăgit în toate colțurile lumii și poartă deasupra caracterului său recreativ și de întărire a sănătății o semnificație mult mai înaltă, aceea a unui mijloc puternic de închegare a noi prietenii, de înțelegere și pace.

Rămîn mai cu seamă memorabile întrecerile sportive desfășurate cu prilejul Festivalurilor de la București, Varșovia și Moscova. Cele trei ediții ale Jocurilor sportive internaționale prietenești au constituit competiții de uriașă amploare, au reunit la start un număr impresionant de sportivi din multe țări ale lumii și au fost pe drept cuvînt supranumite „micile Olimpiade”. Aceasta nu numai din cauza participării extrem de numeroase. Jocurile prietenești s-au desfășurat cu adevărat sub semnul nobilului ideal olimpic, de pace și prietenie.

În 1953, la București, sînt prezenți 4360 de sportivi din 54 de țări. Întrecerile se soldează cu 5 recorduri mondiale, 5 recorduri europene și 83 recorduri naționale ale țărilor participante.

Aproape 5000 de sportivi din 52 de țări se întîlnesc în anul 1955 la Varșovia, la cea de-a II-a ediție a Jocurilor; 5 recorduri mondiale și 120 recorduri naționale sînt înscrise pe foile de concurs.

Cu doi ani mai tîrziu, ospitaliera Moscova devine pentru două săptămîni capitala tineretului lumii. Cu prilejul celui de-al VI-lea Festival, la care participă peste 37.000 tineri din 131 de țări, se desfășoară a III-a ediție a Jocurilor sportive la care în 23 de discipline se întrec aproape 6.000 de participanți din 46 de țări. Printre aceștia s-au aflat 139 premiați ai Jocurilor Olimpice, 17 campioni și recordmani mondiali. În timpul întrecerilor au fost stabilite 3 recorduri mondiale, 51 recorduri naționale și 46 recorduri ale Jocurilor.

Acum, tineretul lumii se pregătește să participe la cel de-al VII-lea Festival de la Viena. Cu entuziasmul specific anilor tineri, purtînd gînduri curate și năzuințele cele mai frumoase, reprezentanții tinerei generații se vor întîlni în pitorescul oraș de pe malurile Dunării albastre.

„Geografia” celui de-al VII-lea Festival cuprinde toate cele cinci continente. În a doua jumătate a lunii iunie comitetul național de pregătire a Festivalului din S.U.A. a anunțat că tinerii americani nu vor lipsi de la Viena, iar sportivii vor lua parte la întîlniri de atletism, volei, tenis de masă, înot și șah. În felul acesta a dispărut ultima „pată albă” de pe harta marii sărbători a tineretului.

În Capitala Austriei se va desfășura un program cultural, artistic și sportiv deosebit de atractiv și de interesant.

Sînt așteptați să evolueze balerini, cîntăreți vocali și instrumentiști din U.R.S.S., dansatori polonezi ai faimosului ansamblu „Mazowcze”, fotbaliști argentinieni, maeștri ai circuitului chinez, ansambluri populare ale Africii și numeroase alte colective artistice care se bucură de o recunoscută popularitate. Și-au confirmat participarea tineri înotători din Australia, voleibaliști studenți din Maroc, cicliști indieni, baschetbaliști din Venezuela, sportivi din Indonezia etc.

Își vor da mîna și vor merge braț la braț tineri din nenumărate țări, din toate colțurile lumii. Glasurile lor vor cînta imnuri închinăte păcii și prieteniei; ei se vor întrece pe terenurile de sport, pe gazonul verde al stadioanelor, pe luciul de oglindă al bazinelor de înot, pe zgura pistelor de atletism sau a terenurilor de baschet, volei și tenis, pe tablele cu pătrate albe și negre ale jocurilor de șah. Fără îndoială că animate de aceste idealuri nobile și atît de dragi tineretului, Festivalul și Jocurile sportive de la Viena se vor bucura de un deplin succes. Neputincioase rămîn eforturile dușmanilor înțelegerii dintre popoare, care în ura lor față de pacea lumii au încercat și încearcă să pună felurite obstacole în calea Festivalului. Dar dorința fierbinte a tineretului lumii de a-și aduce contribuția la cauza înțelegerii între popoare a măturat din cale toate piedicile puse de răuvoitori. Triumfător, cel de-al VII-lea Festival de la Viena este gata să-și înalțe stindardul păcii și prieteniei.

La turneul din Zürich a învins tinerețea...

Un secol și jumătate de existență a clubului de șah din Zürich n-a fost destul pentru a face să se ridice în Elveția jucători puternici. Tocmai de aceea când clubul a sărbătorit împlinirea vârstei de 125 și apoi de 150 ani, au fost invitați din străinătate mari maestri și maestri care să contribuie prin jocul și prin prezența lor la fastul aniversării. Ce-i drept, clubul din Zürich a fost inspirat (și norocos) la fiecare din „zilele sale de naștere”. Cu 25 ani în urmă la turneul jubiliar au fost prezenți cei mai buni jucători ai timpului: Alehin, Euwe, Flohr, Lasker, Bogoliubov, Nimzovici, Bernstein, Stahlberg. A lipsit doar Capablanca pentru a completa acest strălucitor mănunchi de șahiști.

Pe atunci Alehin se afla la apogeul forțelor și talentului său și era foarte greu să i se țină piept. Campionul lumii, care venea după triumfalul succes de la Bled și San Remo, ținea să continue la Zürich seria victoriilor. Ceea ce a și reușit și încă cu un procentaj excepțional: 13 puncte din 15 posibile.

Un sfert de secol mai târziu orașul Zürich găzduiește din nou turneul său jubiliar. Și de data aceasta pe tabela de concurs au figurat nume cu mare rezonanță în arena șahistă mondială. Iar spectatorii au avut iarăși șansa de a vedea evoluția unui mare campion, demn continuator al tradițiilor șahiste ale lui Cigorin și Alehin, marele maestru sovietic Mihail Tal.

Există diferite maniere de a câștiga un mare turneu. Locul întâi poate fi ocupat acumulându-se anonim și fără strălucire puncte, presărate pe ici pe

când cu mult curaj și plătind pentru acesta nelipsitul tribut al câtorva înfringeri. Tal aparține celei de a doua categorii de maestri. El a cucerit simpatia tuturor spectatorilor încă de la primele mutări. Spre partidele sale

MIHAIL TAL

era ațintită atenția generală pentru că pe tabla la care juca Tal se petrecea totdeauna ceva interesant și neașteptat, iar piesele conduse de el căpătau parcă alte valori și alte semnificații. În zece partide ale primelor 11 runde marele maestru sovietic realizează un procentaj rar întâlnit în practica unor concursuri de anvergură asemănătoare: 95 la sută. Numai un șahist cu adevărat genial este capabil de un asemenea tur de forță. Dar efortul depus a trebuit să fie plătit. El scapă un câștig elementar la Barcza (care i-ar fi asigurat fără emoții primul loc), sacrifică incorect un pion la Gligorici și pierde apoi partida, permițând principalului său concurent Bobby Fisher (aflat de asemenea într-o suită de impresionante victorii) să-l ajungă. Dar și Fisher este epuizat. Tinărul american pierde

Să nu uităm că turneul reunea 5 din cei 8 participanți la viitorul meci turneu al candidaților. La primul loc emiteau pretenții justificate Paul Keres, obișnuit să câștige mari turnee internaționale, Gligorici — care cu puțin timp înainte devenise pentru a 8-a oară campion al Iugoslaviei, — mezinul concursului Bobby Fisher — despre care Flohr scria că joacă cu precizia unei mașini, — Larsen și Olafsson — doi dintre cei mai talentați jucători ai tinerei generații de mari maestri. În sfârșit, Barcza, Unzicker și Donner sînt de asemenea șahiști cu o vastă experiență. Dar și șahiștii elvețieni, precum și maestrul austriac Dückstein, figurau pe tabela de concurs și pentru a obține un punct întreg la ei trebuia să câștige partida. Ceea ce în unele cazuri nu s-a dovedit chiar așa de ușor. Tal a pierdut în prima rundă la Bhend (marea senzație a turneului), Fisher a fost scos din luptă pentru primul loc de Keller, iar Keres era să piardă la ultimul clasat, Nievergelt.

Ritmul trepidant, febril, a caracterizat acest turneu. Aici, victoria a fost dorită cu orice preț. Au existat multe runde când toate partidele se terminau cu rezultat decis. Pe lângă comportarea strălucită a lui Tal, trebuie scos în evidență jocul lui Gligorici, care a câștigat și la Tal și la Fisher. Keres a realizat câteva partide deosebit de valoroase. Înfrângerea suferită la Fisher spre sfârșitul turneului l-a scos din lupta pentru primul loc. În această partidă, care a durat aproape 14 ore, Keres a avut la un moment dat posibilitatea să se salveze. Fisher jucase o mutare mai slabă pe care adversarul său o studiase la analiză. Aici însă s-a petrecut un fapt probabil unic în cariera lui Keres: el a uitat pur și simplu continuarea pe care o văzuse la analiză...

Larsen a avut un start slab (un punct din primele trei partide). Apoi a jucat din ce în ce mai bine și cu un finis puternic a intrat printre premiați, înaintea rivalului și prietenului său Olafsson care — dimpotrivă — a slăbit spre sfârșit alura, pierzind în ultimele 8 runde patru partide.

A doua jumătate a clasamentului a fost ocupată — așa cum era de așteptat — de șahiștii elvețieni, printre care s-a intercalat și austriacul Dückstein.

Pentru cei cinci viitori participanți la turneul candidaților confruntarea de la Zürich a fost o utilă luare de contact. Cu excepția lui Olafsson, toți ceilalți patru clasafi pe primele locuri au demonstrat că pentru a ajunge în vârful piramidei șahiste se cere să fii într-adevăr un jucător foarte puternic.

Valeriu Chiose

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

1 Tal	●	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	11½
2 Gligorici	1	●	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
3 Fisher	1	0	●	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	10½
4 Keres	1	1	0	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10½
5 Larsen	0	0	1	1	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9½
6 Unzicker	0	1	0	1	1	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9½
7 Barcza	1	1	1	1	1	1	●	0	0	1	1	1	1	0	1	8
8 Olafsson	0	0	0	1	1	1	1	●	1	1	1	1	1	1	1	7
9 Kuper	0	0	0	0	1	1	1	1	●	1	1	1	1	1	1	6½
10 Bhend	1	0	0	1	1	0	1	0	1	●	1	1	0	0	1	6
11 Keller	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	●	1	1	1	0	6
12 Donner	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	●	1	1	1	5
13 Walther	0	1	1	0	0	0	0	1	0	0	1	0	●	1	1	5
14 Dückstein	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	●	1	2½
15 Blau	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	1	●	2½
16 Nievergelt	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	●	

colo cu jumătăți de punct, fără riscuri, în partide lungi și anoste. Dar victoria poate fi obținută luptându-se cu ardoare, creînd în partidele jucate adevărate opere de artă șahistă, ata-

șându-se în penultima rundă la Keller, astfel că în partidă decisivă dintre cei doi remiza asigură primul loc lui Tal.

Concurența pe care a avut-o Tal la Zürich a fost extrem de puternică.

Kira Zvorîkina, viitoarea adversară a campioanei mondiale

Niciodată nu a cunoscut șahul feminin o asemenea amploare ca în ultimii zece ani și acest fenomen nu este de loc întâmplător. Puternicul reviriment de care s-a bucurat șahul mondial în această perioadă a cuprins și domeniul șahului feminin, care își are de acum o istorie proprie, concursuri și campionate specifice. Avântul general pe care l-a luat șahul feminin este astăzi un fapt neîndoiebnic. Ultimele concursuri organizate de F.I.D.E. sunt o dovadă elocventă a acestui lucru, după cum sunt totodată o strălucită confirmare a superiorității mișcării șahiste din Uniunea Sovietică și din țările de democrație populară.

Recentul turneu al Candidatelor desfășurat la Plovdiv (R. P. Bulgaria) a adus o nouă victorie școlii sovietice de șah, a cărei incontestabilă superioritate și-a spus și de data aceasta cuvântul.

Kira Zvorîkina este viitoarea adversară a campioanei mondiale, Elisabeta Bikova. Cîștigînd turneul candidatelor, Kira Zvorîkina a depășit numeroase concurente de seamă și a adus astfel titlul de campioană mondială din nou în țara sa, căci oricare va fi rezultatul viitorului meci dintre ea și Bikova, supremația mondială în șahul feminin va rămîne mai departe în posesia unei reprezentante a Uniunii Sovietice.

O reeditare a trecutelor meciuri pentru campionatul mondial feminin și masculin, care au decurs tot în condițiile înfrînării în fața finală între doi reprezentanți ai șahului sovietic.

Privind tabela de concurs, constatăm că nu numai cîștigătoarea s-a dovedit demnă mesageră a șahului din țara sa, ci și jucătoarele Volpert și Rootare s-au impus la cea din urmă ieșire a lor pe arena internațională în rîndul primelor jucătoare din lume. La o mică distanță de experimentata maestră internațională Vera Nedelkovi, ele au cucerit locurile 3 și 4, înaintea unor jucătoare cu veche practică în concursuri internaționale, ca Edith Keller-Herman, Milunka Lazarevici și fosta campioană mondială Olga Rubțova.

Lupta pentru primul loc a fost de la început pînă la sfîrșit extrem de dură, antrenînd pe parcurs un grup întreg de jucătoare: Zvorîkina, Nedelkovi, Lazarevici, Volpert, Rootare și Keller-Herman. Ultimele runde au adus clarificarea, detașînd pe primele două

clasate, Zvorîkina și Nedelkovi, care, grație jocului lor sigur și solid în partea de mijloc și de final a partidelor și bunei lor pregătiri teoretice, n-au mai putut fi ajunse de următoarele concurente. Cîștigînd cele mai multe

KIRA ZVORIKINA

partide din concurs (9) și remizînd restul, fără să piardă nici una, Zvorîkina și-a asigurat cu destulă ușurință locul I, la o distanță de un punct întreg de cea de-a doua clasată. Cele 11½ puncte din 14 posibile constituie un rezultat excelent, care vorbește de la sine.

Concursul a prilejuit observații interesante asupra nivelului general al șahului feminin, scoțînd în evidență o serie de progrese și scăderi, care s-au manifestat în partidele jucate.

cului nu sînt mai puțin lipsite de importanță. Jucătoarele sovietice s-au remarcat în mod deosebit printr-o stăpînire egală a tuturor acestor părți constitutive ale partidei. În rîndul inovațiilor introduse în acest turneu la capitolul deschideri se evidențiază interesanta partidă dintre Volpert și Zvorîkina în runda a IV-a.

O deosebită forță în finalul de partidă au arătat primele clasate, Zvorîkina și Nedelkovi, și datorită acestui fapt ele și-au depășit de multe ori adversarele.

Dar pregătirea tehnică și teoretică nu este totdeauna suficientă, ea trebuie completată în mod armonios de o pregătire morală și de voință corespunzătoare. Așa au stat lucrurile cu reprezentanta noastră, maestra internațională Maria Pogorevici, care, cu toată serioasa ei pregătire teoretică, nu a putut face față în momentele grele ale concursului, tocmai pentru că i-au lipsit puterea de luptă și stăpînirea de sine de care a dat dovadă la alte turnee. Din aceste motive, ea a ratat multe posibilități de a-și îmbunătăți situația în clasament. Astfel ea a pierdut cel puțin 3½ puncte în partidele cu Karakas, Lazarevici, Nedelkovi, Eretova și Keller. Privit în această lumină, rezultatul ei este nesatisfăcător și, firește, cu mult sub posibilitățile sale reale.

În încheiere, dăm mai jos cîteva interesante poziții survenite în partidele jucate la acest turneu, care ilustrează constatările făcute pînă acum.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1 Zvorîkina	U.R.S.S.	●	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½
2 Nedelkovi	R.P.F.I.	1½	●	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½
3 Volpert	U.R.S.S.	1½	1½	●	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½
4 Rootare	U.R.S.S.	1½	1½	1½	●	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½
5 Keller-Herman	R.D.G.	1½	1½	1½	1½	●	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½
6 Lazarevici	R.P.F.I.	1½	1½	1½	1½	1½	●	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½
7 Karakas	R.P.U.	1½	1½	1½	1½	1½	1½	●	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½
8 Borisenko	U.R.S.S.	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	●	1½	1½	1½	1½	1½	1½
9 Rubțova	U.R.S.S.	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	●	1½	1½	1½	1½	1½
10 Eretova	R.Ceh.	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	●	1½	1½	1½	1½
11 Grasser	U.S.A.	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	●	1½	1½	1½
12 Pogorevici	R.P.R.	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	●	1½	1½
13 Rinder	R.F.G.	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	●	1½
14 Todorova	R.P.B.	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	●
15 Huguet	Argentina	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½	1½

Teoria modernă, s-a constatat și de această dată, rămîne una din armele principale ale unui jucător de concurs, după cum nici celelalte părți ale jo-

Mulți din cei care au asistat la întreruperea partidei dintre Huguet (Argentina) și Zvorîkina nu au înțeles de ce la reluare prima a cedat.

reprezentantul R. D. Germane, tânărul maestru internațional Uhlman, care deține în palmaresul său o victorie la concursul de la Hastings. După ce Soos a scăzut ritmul de joc, Uhlman a fost cel care l-a însoțit ca o „umbră” pe Holmov până la finis.

Amatorii de șah din Ungaria așteptau probabil mai mult de la cam-

pionul țării Lajos Portisch. El a început slab întrecerea, pierzând două partide la start și încă două la mijlocul turneului. Finisul puternic i-a permis totuși să intre printre premii.

Bilek și Ujtetki — doi jucători cu un stil strict pozițional (dețin recordul remizelor în turneu) — au obținut un rezultat bun.

Printre surprize trebuie consemnat eșecul cu totul neașteptat al experimentaților șahiști Nejkirch și Florian.

În ansamblul său, turneul de la Balatonfüred a fost interesant atât ca desfășurare cât și ca valoare a partidelor, fiind un excelent prilej de experiență pentru tânărul nostru maestru Bela Soos.

V. CH.

Teoria modernă

C. BOTEZ

candidat de maestru

Fianchetarea nebunului din f8, o problemă veche și totuși actuală în apărarea siciliană (II)

În ultimii ani, fianchetarea Nf8 a fost des întâlnită sub următoarele forme (în afară, bineînțeles, de „variantele dragonului”):

I. 1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5. Cc3 g6, analizată în articolul lui V. Sălceanu, R. de Șah 9/958.

II. Vechea formă 1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 g6 îmbogățită însă cu idei noi, multe din ele datorite maestrului internațional V. Simaghin, din care cauză acum este aproape unanim cunoscută sub denumirea de „Varianta Simaghin”.

Acest variante evită căile mult bătătorite ale variantei dragonului, oferind noi și interesante posibilități practice și teoretice. În plus, aceste variante prezintă anumite avantaje față de varianta dragonului: a. limitează posibilitățile albului; b. la o dezvoltare a albului, ca în variantele clasice ale dragonului, negrul poate realiza înaintarea d7—d5 într-o singură mutare, ceea ce duce, în marea majoritate a cazurilor, la o egalare rapidă a jocului. De asemenea trebuie menționat că aceste variante nu permit periculosul atac Richter—Rauzer (6.Ng5 urmat de Dd2 și 0—0—0).

Dezavantajele variantelor mai sus menționate, față de varianta dragonului, sînt:

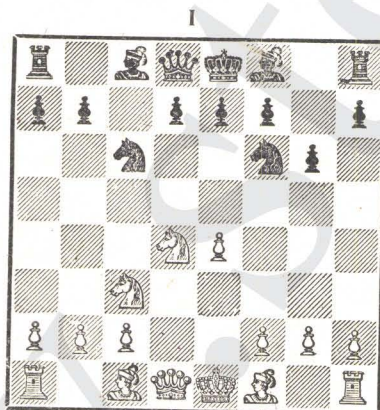
a. permit albului ca după schimbul cailor pe c6, să realizeze înaintarea e4—e5 (în caz că negrul reia pe c6 cu pionul „b”, consecvent principiilor strategice) cu tempo, obținînd avantaj de spațiu.

b. varianta „Simaghin” permite mutarea 5.c4!, prin care albul împiedică importanta înaintare a pionului d7 la d5 și obține avantaj în centru.

Vom arăta, în continuare, cele mai importante linii de joc în aceste variante, pe baza partidelor jucate la ultimele turnee, ținînd seama de articolul lui V. Sălceanu din R. de Șah 9/958.

Varianta I

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 g6 (Diagrama I).

A

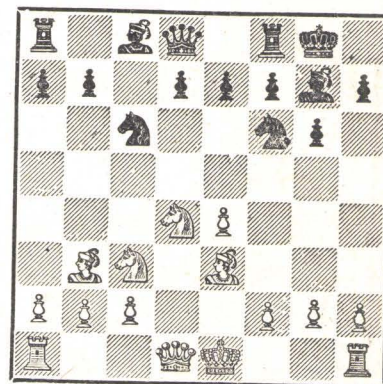
Dacă albul se dezvoltă în spiritul variantelor clasice ale „dragonului”, negrul obține joc bun realizînd înaintarea d7—d5 cu cîștig de tempo (datorit economisirii mutării d7—d6), fapt arătat în variantele II, II-a, II-c și II-d din articolul lui V. Sălceanu. În completarea variantei II-c, dăm mutările de deschidere din partida Bronstein—Petrosian, campionatul U.R.S.S. 1958: 6.Ne3 Ng7 7.Cb3 0—0 8.Ne2 a5! 9.a4 Cb4 10.Nf3 d6 11.0—0 Ne6 12.Cd4 Nd7 13.Cd5 Cf:d5 14.c:d5 Tc8 cu joc egal.

B

6.Ne3 Ng7 7.Nc4 (Acum se împiedică înaintarea d7—d5) 0—0 8.Nb3 (La 8.f3 poate urma 8...Db6 9.Nb3 C:e4 10.Cd5 Da5+ 11.c3 Cc5. Este periculos cîștigul de pion prin 11...N:d4 12.N:d4 Cc5 13. Nc4 și albul are atac puternic la rege) 12.C:c6 d:c6 13. C:e7+ Rh8 cu joc egal: Fisher—Panno, Portoroj 1958. După 8.Nb3,

albul tinde spre formația de atac Rauzer; trebuie remarcat că împotriva variantei pe care o analizăm, albul poate obține trecerea numai în subvariantele din atacul Rauzer cu dezvoltarea Nf1 la c4 (notată cu I—B în analiza din numărul trecut al revistei) și nu în subvariantele I—A (notația din numărul trecut).

II

Poziția după 8. Nb3

În poziția din diagrama II, cel mai bine pentru negru se pare că este să accepte trecerea în atacul Rauzer, subvariantele I—B, astfel: 8...d6 9.f3 C:d4 10.N:d4 Ne6 11.Dd2 Da5 12.0—0—0 b5 etc.

Încercările negrului de a evita această variantă nu au dat, pînă în prezent, rezultate:

a. 8...Ca5? 9.e5! Ce8 (Sau 9...C:b3 10.e:f6 C:a1 11.f:g7 C:c2+ 12.D:c2+ Bastrikov—Samkovič, camp. R.S.F.S.R. 1958) 9...Ce8 10.N:f7+! R:f7 (10...T:f7 11.Ce6!) 11.Ce6! și albul cîștigă! Interesant că una din victimele acestei combinații a fost marele maestru S. Reshevski, într-o partidă cu R. Fisher din camp S.U.A. 1958.

b. 8...Cg4 9.D:g4 C:d4 10.Dh4 C:b3 (sau 10...d6 11.0—0 Ne6 12.Ng5 f6 13.

N:e6+ C:e6 14.Ne3 f5?! 15.e:f5 T:f5 16.Tfe1 Dd7 17.Tad1+ Ravinsky—Antoșin, camp Moscovei 1958) 11.a:b3 d6 12.Nh6 e6 13.Df4 N:h6 14.D:h6 Nd7 15.0—0 Nc6 16.h4 cu avantaj pentru alb, Bastrikov—Abroșin, camp. R.S.F.S.R. 1958.

c. 8...Da5 9.f3 a6 10.Dd2 b5 11.h4 Ce5 12.h5 Cc4 13.N:c4 b:c4 14.Nh6 cu atac puternic, Samkovici—Polugaevski, camp. R.S.F.S.R. 1958.

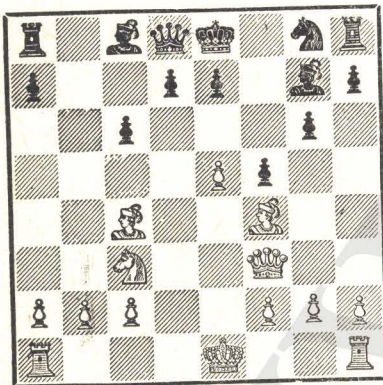
d. 8...a6 9.f3 b5 10.Dd2 Ca5 11.e5 Cb3 12.C:b3 Ce8 13.Cd5 N:e5 14.Nb6 Ce7 15.Da5 C:d5 16.N:d8 cu avantaj pentru alb: Estrin—Fridștein, camp. Moscovei 1958.

e. 8...d6 9.f3 Ca5 10.Dd2 a6 11.h4 b5 12.h5 C:h5 13.g4 Cf6 14.Nh6 Nh8 (forțat) 15.N:f8 cu avantaj pentru alb.

C

6.Nc4 Ng7 (In partida Tal—Benkő, Portoroj 1958, s-a jucat 6...Da5?! 7. 0—0 Ng7 8.Cb3 De7 9.Ng5 0—0 10.f4 cu avantaj pentru alb). 7.C:c6 b:c6 (Această mutare duce la un joc ascuțit, dar cu șanse, se pare, ceva mai bune pentru alb. Mutarea mai modestă, dar mai sigură 7...d:c6 duce, după 8.D:d8+ R:d8, la o poziție în care negrul, deși are o dezvoltare mai puțin armonioasă decât albul, obține probabil joc egal) 8.e5! Cg8 9.Df3 f5 (Singura bună) 10.Nf4 (Diagrama III).

III

Sintem de părere că poziția din diagrama III este favorabilă albului, pentru că:

a. Pionii centrali ai negrului sînt blocați de pionul „avantpost” din e5.

b. Pe cînd albul are la dispoziție mult spațiu, figurile negre au posibilități de manevrare reduse din cauza legăturii insuficiente între flancuri.

c. Regele negru este nevoit să rămînă, cel puțin momentan, în centru.

Pentru edificare, dăm următoarele continuări din practică:

10...De7 11.Dg3 e6 12.h4 Ch6 13. 0—0—0 Cf7 14.The1 Tg8 (Se amenința 15.h5) 15.Ce2 Tb8 16.Cd4 Db6 17.Dc3 Db4 18.D:b4 T:b4 19.b3 h6 20.Nd2! cu avantaj pentru alb, Polugaevski—Vladimirov, camp. R.S.F.S.R. 1958.

10...e6 11.0—0—0 De7 12.h4 Tb8 13. The1! (Mai slab este aici 13.h5 Tb4 14.b3 g5!, Pîdevski—Dely, Erfurt 1955, în baza căreia V. Sălceanu trage concluzia că varianta este satisfăcătoare pentru negru) 13...Tb4 14.b3 Ch6 15.a3 Tb8 16.N:h6 N:h6+ 17.Rb2 0—0 18. Dd3 Te8 19.Dd6 Db7 20.g4! Nf8 21. Dd3 f:g4 22.h5 cu atac cîștigător: Goliak—Muhin camp. R.S.F.S.R. 1958.

Din aceste exemple se vede că albul parează cu ușurință amenințările tactice ale negrului legate de eliminarea „avantpostului” din „e5” și obține joc superior, datorită avantajelor, mai sus arătate.

Varianta II (Simaghin)

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 g6 Acum albul are la dispoziție două posibilități importante: A. 5.Cc3 și B. 5.c4, care duc la poziții complet deosebite.

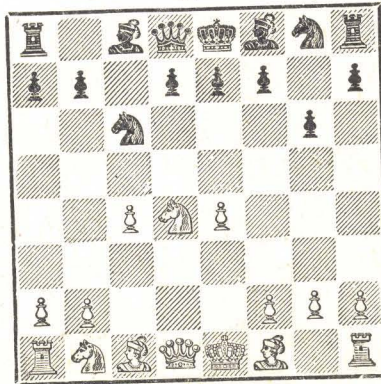
A

După 5.Cc3 se obțin, prin intervenire de mutări, subvariantele de la varianta I, cu următoarea deosebire favorabilă negrului: negrul dezvoltînd Nf8 la g7 înainte de Cg8, atacă Cd4 și albul fiind nevoit să joace Ne3 sau Cb3 nu mai are posibilitatea să forțeze trecerea în subvariante I—C. Evident, varianta I—B nu poate fi evitată de negru. Deci, dacă albul n-ar avea la dispoziție împotriva variantei Simaghin mutarea 5.c4, fianchetarea Nf8 ar fi, indiscutabil, mai favorabilă în ordinea de mutări a variantei Simaghin decît a variantei I.

B

În această subdiviziune vom analiza, foarte succint, continuările mai importante posibile după 5.c4. De la început este bine să arătăm avantajele și dezavantajele mutării 5.c4. După 5.c4 albul obține avantaj în centru prin controlul cîmpului d5 și împiedicarea contra jocului negru în centru bazat pe realizarea înaintării pionului „d” la d5; dezavantajele mutării 5.c4 sînt: întîrzie dezvoltarea albului, slăbește cîmpul „d4” și poate constitui un obiectiv de atac pentru negru.

IV

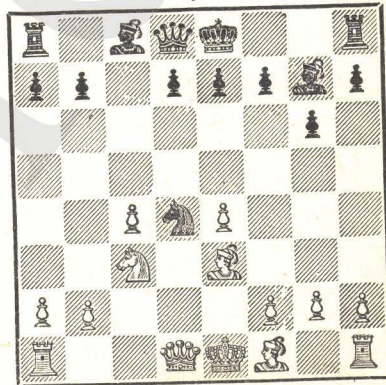
Concluzii nu se pot trage, desigur, prin compararea acestor aprecieri ge-

nerale, ci avînd în vedere variantele concrete izvorite din practica concursurilor.

B—1

5.c4 Ng7 6.Ne3 Cf6 7.Cc3 Cg4 (Sau 7...0—0 8.Ne2 b6 9.0—0 Nb7 10.f3! C:d4 (Mai bine 10...d6 11.Dd2 Dd7 12. Tfd1 Tfd8 cu avantaj minim pentru alb) 11.N:d4 d6 12.Dd2 Cd7 13.N:g7 R:g7 14.Tac1 a5 15.f4 Ce5 16.De3 e5 17.Tad1 De7 18.f5! cu atac puternic, Boleslavski—Pirc, meci U.R.S.S.—Jugoslavia 1958) 8.D:g4 C:d4 (Slab este 8...N:d4 9.N:d4 C:d4 10.Dd1 e5 11.Nd3 0—0 12.0—0 d6 13.Ce2 cu joc mai bun pentru alb, Trifunovici—Pirc al 11-lea camp. al Iugoslaviei) 9.Dd1 (Vezi diagrama V).

V

În poziția din diagrama V, vin în considerație trei continuări: 1) 9...Cc6 2) 9...Ce6 și 3) 9...e5.

1) 9...Cc6 10.Dd2 Da5 (Sau 10...0—0 11.Ne2 d6 12.0—0 f5 13.Tad1 Da5 14.f4 f:e4 15.C:e4 D:d2 16.T:d2+ Bivșev—Simaghin 1951) 11. Tac1 d6 12.Ne2 b6 (Sau 12...N:c3 13.D:c3 D:c3 14.T:c3 b6 15.0—0 Ne6 16.a3 0—0 17.f3 Tfe8 18.Tc1+ Szabo—Pavlov camp. R.P.R. 1958) 13.a3 Nb7 14.0—0 0—0 15.Nh6 cu mic avantaj pentru alb, Ianovski—Stoltz, Stockholm 1948.

2) 9...Ce6 10.Tc1 Da5! (Mai slab este 10...d6 11.Ne2 0—0 12.0—0 b6 13.f4! Nb7 14.Nf3 Tac8 15.b3 Ce5 16.f5! cu inițiativă puternică: Karaklaici—Pirc, Zagreb 1955) 11.Dd2 b6 12.Ne2 Nb7 13.f3 g5! 14.0—0 Ne5 15.Tfd1 d6 16.f3 Nf4.

Acest plan de ocupare a cîmpului f4 și schimbul nebulilor de cîmpuri negre, radical deosebit de liniile de joc împotriva mutării 5.c4 în varianta Simaghin (atacul centrului cu mutarea f7—f5), a fost aplicat cu succes de către marele maestru Larsen în partidele cu Gligorici (Dallas 1957) și Cardoso (Portoroj 1958) și constituie o idee foarte interesantă în această subvariantă a apărării Simaghin.

3) 9...e5. Această mutare duce la un duel foarte interesant: albul se străduiește să elimine Cd4 și să obțină avantaj datorită pionului „d” înapoiat, iar negrul caută contrașanse în atacurile de flanc „b7—b5” și „f7—f5”. Continuările cele mai uzitate sînt 10. Nd3 și 10.Cb5.

3-a) 10.Nd3 (Sau 10.Dd2 0—0 11. 0—0—0 d6 12.Cb5 C:b5 13.c:d5 Ne6 14.Rb1 Tc8 15.f3 De7 16.Ne2 d5 cu egalitate, Vitkovski—Veresov 1958) 10...d6 11.0—0—0 12.Tac1 Ne6 13.b3 a6 14.Nb1 Tab8 și acum cu 15.Ce2 C:e2+ 16.D:e2 f5 17.f3 albul ar fi păstrat un mic avantaj (Botvinnik). În partida Smislov—Botvinnik, turneul Alehin 1956, albul a jucat mai slab 15. Rh1 și după 15...b5 negrul a egalat jocul. Tot campionul mondial Botvinnik remarcă că în loc de 10...d6, mai consecvent era 10...a6 urmat de Tb8 și b5.

3-b) 10.Cb5! (Această încercare imediată de a îndepărta Cd4 este foarte interesantă și merită toată atenția, deși aparent se pare că ar fi legată de o pierdere mare de timp) 10...0—0 (O încercare energetică de a combate planul albului și probabil justificată, având în vedere că atât 10...C:b5 11. c:b5 d6 12.Nc4!, cât și 10...Da5+ 11.Nd2 Db6 12.c5! dau avantaj albului) 11.Dd2 (Această mutare a fost aproape unanim jucată în practică; sintem de părere că după 11.C:d4 e:d4 12.N:d4 Da5+ — sau 12...Dh4 13.N:g7 D:e4+ 14.De2 cu avantaj pentru alb — 13.Re2 negrul nu are suficientă compensație pentru pion, de exemplu: 13...Te8 14.f3 f5 15.N:g7 R:g7 16.Dd4+ urmat de 17.Rf2) 11... Dh4 (Interesant este și 11...C:b5 12. c:b5 d6 13.Nc4 Ne6 14.N:e6 f:e6 15. Td1 Dd7 16.D:d6 D:b5 17.D:e6+ Rh8 18.Db3 Da6! cu atac pentru pionul sacrificat) 12.Nd3 d5! (O mutare îndrăznească, jucată în partida Barcza—Szabo, camp. R.P.U. 1958, prin care negrul încearcă să-și pună în evidență avantajul dinamic) 13.Ng5 (Comentind partida cu Szabo, Barcza afirmă că după 13.e:d5 Nh3! 14.N:d4 N:g2 15.Tgl e:d4 16.T:g2 a6! 17.Ca3 Tfe8+ negrul are atac foarte puternic; rămâne de verificat practic dacă atacul negrului compensează piesa în minus) 13...Dg4 14.f3 Dd7 15.C:d4 d:e4 16.N:e4 D:d4 17.D:d4 e:d4 și avantajul albului este minim: Barcza—Szabo L. camp. R.P.U. 1958.

B—2

5.c4 Ng7 6.Ne3 Ch6 (Pentru a realiza înaintarea f7—f5, atacind pionul e4; dacă negrul joacă întâi 6...d6 7.Ne2 și acum 7...Ch6 nu mai poate obține imediat contraatacul bazat pe f7—f5, din cauza 8.Cc3 0—0 9.Dd2 și după 9...Cg4 10. N:g4 N:g4 11.0—0 Da5 12.f4 albul a obținut avantaj: Petrosian—Heinike Viena 1957) 7.Ne2 (După 7.Cc3 0—0 8.Ne2 f5 9.e:f5 N:d4 10.N:h6 — Sau 10.N:d4 C:f5 11.Nc5 d6 12.Na3 Cf4 13.0—0 Nf5 cu joc bun pentru negru, Furman—Spaski al XXIV-lea camp. U.R.S.S. — 10...Tf5 11.Ne3 N:e3 12.f:e3 d6 și negrul stă bine: Pachman—Sanguinetti, Portoroj 1958) 7...f5 (Sau 7... 0—0 8.Dd2 C:d4 9.N:d4 d6 10.N:g7 R:g7 11.Cc3 f5 12.e:f5 C:f5 13.0—0 cu mic avantaj pentru alb: Ianovski—Najdorf 1957) 8.e:f5! (După 8.Dd2 f4

9.N:f4 N:d4 10.N:h6 Db6 11.Ne3 D:b2 negrul egalează: Vihovski—Lepeskin Camp. Moscovei 1958) 8...C:f5 9.C:f5 Da5+ (Greșit este 9...N:b2? 10.Cd2 g:f5 11.Nh5+ Rf8 12.Dc2 Nf6 13. Nh6+ cu mare avantaj pentru alb, Unzicker—Filip, Viena 1957) 10.Cc3 D:f5 11.h4 d6 12.h5 cu joc mai bun pentru alb: Vasiliev—Sokolski 1958.

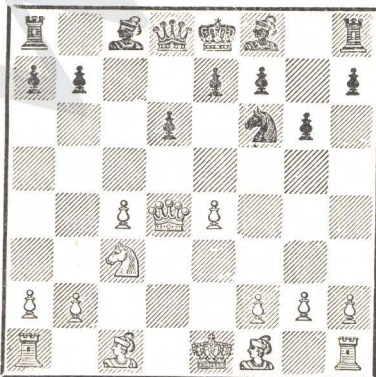
B—3

5.c4 Ng7 6.Cc2 (După această retragere a calului, negrul realizează nestingherit înaintarea f7—f5 și obține un joc satisfăcător) 6...d6 (După 6...Cf6 7.Cc3 b6 8.Ne2 Nb7 9.0—0 Te8 10.f3 0—0 11.Ne3 d6 12.Dd2 și deși negrul are o poziție solidă, jocul albului este preferabil) 7.Ne2 (Sau 7.Cc3 f5 8.e:f5 N:f5 9.Cc3 Nd7 10.Ced5 Cf6 11.Ne2 Ce5 = Bogdanovici—Pirc 1955) 7...f5 (La 7...Ch6 poate urma 8.Nd2 0—0 9.Nc3 f5 10.N:g7 R:g7 11.e:f5+ (Euwe) Interesant este și 8.g4 Da5+ 9.Nd2! De5 10.Cc3 f5 cu complicații: Nei—Vasiukov, semifinala XXIV, camp. U.R.S.S.) 8.e:f5 N:f5 9.0—0 (După 9.Cc3 Ch6 10.C:f5 C:f5 negrul are joc bun) 9...Ch6 10.Cc3 (În partida Alexander—Botvinnik, Amsterdam 1954, s-a jucat 10.Cd2 0—0 11. Cf3 și acum Botvinnik propune 11...Rh8 12.Cc3 Ne6 13.Cg5 Ng8 cu joc complicat) 10...0—0 11.Ne3 (Sau 11.Cd5 Rh8 12.Cc3 Cd4 13.C:f5 Ch:f5 14.Nd3 e6 15.Cc3 Te8 16.Dg4 Te7 17.Nd2 d5 = Teschner—Smiltner Moscova 1956) 11...N:c2 12. D:c2 Cf5 13.Dd2 C:e3 14.C:e3 Da5 cu joc egal: Dückstein—Filip, Zagreb 1955.

B—4

5.c4 Cf6 6.Cc3 C:d4 (O variantă recentă, jucată printre alții și de M. Tal. Negrul schimbă la d4 înainte ca albul să joace Ne3, pentru ca să câștige peste câteva mutări un tempo prin retragerea damei albe după apariția Nf8 pe diagonala a1—h8) 7.D:d4 d6 (Vezi diagrama VI) 8.Ne2 (Probabil

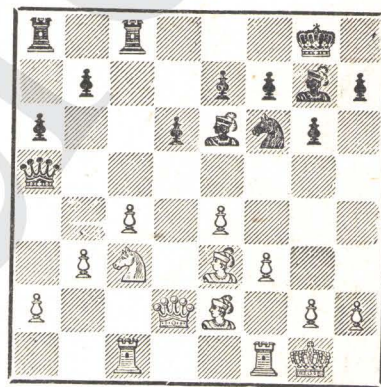
VI

mai precis este 8. Ne3 Ng7 9.f3 0—0 10.Dd2 Ne6 trecind în varianta mai jos analizată; interesant este și 11. Cb5 a6 12. Cd4 Nd7 13.Ne2 Ce8 14. 0—0 Cc7 (Günsberger—Ghițescu camp. R.P.R. pe echipe 1958) și acum cu 15.Tad1 sau 15.f4 albul obține o poziție superioară. În partidă s-a jucat

15.b4!? Ce6 16.Tac1 C:d4 17.N:d4 Ne6 18.f4 N:d4+ 19.D:d4 f6 20.Tc3 a5! și negrul a echilibrat partida) 8...Ng7 9.Ne3 0—0 10.Dd2 Ne6 (În partida Gheller—Gurghenidze, din al XXV-lea camp. U.R.S.S. s-a jucat 10...Cg4 11. N:g4 N:g4 12.0—0 Te8 13.b3 b5!? 14.C:b5 N:a1 15.T:a1 a6 16.Cd4 și albul are compensație pentru calitatea sacrificată; interesant că în partida Cardoso—Tal, Portoroj 1958, albul a evitat această variantă, dar după 11.Nd4 Nh6! 12.Dd1 Ce5 negrul a egalat jocul) 11.Tac1 Da5! (Mai slab este 11...Te8 12.b3 a6 13.Ne2 Cd7 14.0—0 f5 15.e:f5 g:f5 16.Cd5 Cf6 17. Tfe1 cu avantaj pentru alb) 12.0—0 Tfc8 13.b3 a6 14.f3 (Vezi diagrama VII).

VII

Poziția din diagrama VII s-a întâlnit în partida Peev—Trifunovici, München 1958; negrul a jucat consecvent 14...a6 la care a urmat foarte tare 15.Cb1! și după 15...D:d2 16.C:d2 Nd7 17.Rf2 Ce8 18.Te2 Te6 19.Tfc1 Tac8 20.Nd3 Rf8 21.c:b5 T:c2 22.T:c2 T:c2 23.N:c2 a:b5 24.Nb6 albul a obținut final superior. După 15.Cb1 de considerat era 15...b4 deși și în acest caz, blocându-se jocul pe flancul damei, poziția albului merită preferință.

★

În încheiere se impun câteva concluzii:

Varianta Simaghin și varianta 1.e4 c5 2.Cf3 Ce6 3.d4 c:d4 4. C:d4 Cf6 5.h3 g6 (notată „varianta I” în analiza noastră) constituie încercări interesante de a realiza, în apărarea siciliană, fianchetarea nebulului f8 la g7 în forme deosebite de variantele clasice ale „dragonului”.

Din multiplele subvariante rezultate, subvariantele IA și IB duc la poziții ce rezultă din varianta dragonului; deci, variantele analizate trebuie privite ca independente de varianta dragonului.

Aceste două variante prezintă multe puncte comune; astfel, dacă albul nu joacă în varianta Simaghin 5.c4 se ajunge, prin intervertire de mutări, la varianta I (afară de subvarianta IC, pe care negrul o poate evita).

De subliniat că împotriva ambelor variante albul poate forța trecerea în atacul Rauzer, dar numai în varianta cu dezvoltarea nebunului f1 la c4.

Dezavantajul variantei Simaghin față de varianta I este că negrul permite mutarea 5.c4, care duce la poziții cu șanse de ambele părți, în care negrul are un joc activ, dar cu avantaj pozițional pentru alb.

Nu sîntem de acord cu punctul de vedere exprimat de P. Peternel în articolul său din R. de Șah, nr. 2/1959, conform căruia, numai pe baza unor considerații generale, mutarea 5.c4 este slabă, varianta Simaghin fiind

„pur și simplu o cursă pe care albul trebuie să o evite nejustificat 5.c4“. Variantele concrete arată greutățile cu care negrul are de luptat împotriva avantajului pozițional al albului.

De asemenea nu sîntem de acord cu părerea dogmatică după care în toate subvariantele cu mutarea albului Cd4:c6 negrul obține joc bun după reluarea cu pionul b, datorită centrului de pioni. Astfel, în subvarianta IB2 după reluarea cu pionul b se ajunge la un joc complicat, în care șansele albului sînt indiscutabil mai bune, în timp ce reluarea cu pionul „d“ duce, după schimbul damelor, la un joc ceva mai bun pentru alb și cu

oarecare șanse de egalare pentru negru.

Faptul că ordinea de mutări a variantei Simaghin nu permite subvarianta IB2 trebuie considerat ca un avantaj al acesteia (variantea Simaghin) asupra variantei I, și tocmai acesta este motivul pentru care varianta I nu elimină din practică varianta Simaghin.

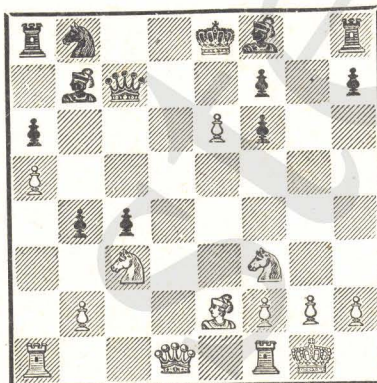
Nu se poate afirma în mod categoric care dintre cele două variante analizate este mai favorabilă negrului; în alegerea uneia sau alteia din cele două variante intervine considerentul bazat pe faptul că varianta Simaghin evită subvarianta II B2, dar permite mutarea 5.c4.

Partide și finaluri

109. APĂRAREA SLAVA

M. Tal D. Keller
Turneul de la Zürich

1.Cf3 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 d5 4.d4 c6
Prin intervertire de mutări s-a ajuns la apărarea semislavă) 5.Ng5 d:c4 6.e4 b5 7.a4 (O continuare mai puțin obișnuită, varianta principală fiind 7.e5 h6 etc., încercată de nenumărate ori în practică) 7...Db6 (La 7...Nb7 ar fi urmat 8.e5 h6 9.e:f6 h:g5 10.f:g7 Tg8 11.h4 g4 12.h5 T:g7 13.h6 Th7 14.Ce5 etc.) 8.N:f6 g:f6 9.Ne2 a6 (Negrul își consolidează poziția pe flancul damei, dar problema cea mai importantă ar fi fost asigurarea poziției regelui. De această greșeală strategică se va folosi în mod magistral albul)
10.0—0 Nb7 11.d5! (Cu această mutare începe atacul în centru. Albul amenință acum 12.d:e6 f:e6 13.Cd4 urmat de 14.C:e6 sau 14.Nh5+, astfel că negrul este oarecum obligat să ia pionul d5) 11...c:d5 12.e:d5 b4 (După 12...e:d5 albul obține un atac decisiv pe coloana e, prin 13.Tel!) 13.a5! (O mutare intermediară de mare importanță, care deschide câmpul a4 pentru dama albă) 13...Dc7 (La 13...Dc5 sau Dd6 urma, evident, 14.Ce4 și pionul d5 nu putea fi luat din cauza 15.C:f6+ cu pierderea damei. De luat în considerare era și mutarea 13...Dd8 la care albul ar fi răspuns, probabil, ca în partidă 14.d:e6! b:c3 15.e:f7+ Re7 16.Cd4! — interesant ar fi fost și 16.N:c4 D:d1 17.Tad1 Ne4 18.Tfel f5 19.b:c3 cu trei pioni pentru figură și atac foarte puternic — 16...c:b2 17.N:c4 b:a1D 18.Cf5 mat sau 16...R:f7 17.N:c4+ Re8! 18.Tel++ etc. și alte variante în care albul are atac continuu pentru piesa sacrificată) 14.d:e6! (Vezi diagrama. Inceputul unui îndrăzneț sacrificiu de piese departe calculat).

14...b:c3 (La refuzul sacrificiului pe c3, după 14...f:e6 urma foarte tare 15. Cd4) 15. Cd4! (Mutarea cheie a sacrificiului) 15...Tg8 (La 15...c:b2 urma 16. e:f7+ R:f7 17. Nh5+ Rg8 18. Dg4+ Ng7 19. De6+ Rf8 20. De8 mat; la 17...Re7 18. Cf5+ Re6 19. Tel+ R:f5 20. Dg4 mat; de asemenea nu salva nici 15...f:e6 16. C:e6 Dc6 17. Nh5+ Re7 18. Nf3 etc. Cu mutarea din partidă negrul se apără împotriva amenințărilor, deoarece la 16. e:f7+ R:f7 17. Nh5+ Tg6 negrul obține o solidă poziție de apărare) 16.Da4+ Rd8 (Pierdea 16...Nc6 17. e:f7+ R:f7 18. Dc4+ Rg7 19. Ce6+ Rh8 20. C:c7 T:g2+ 21. Rh1 Tg4+ 22. D:c6 C:c6 23. N:g4 sau 16...Cc6 17. e:f7+ R:f7 18. Dc4+ etc. Mutarea din partidă este singurul răspuns acceptabil) 17. g3 Nd5 (Iarși singura apărare. Negrul închide coloana d și apără diagonala a2—g8) 18. Tf1d1 (Cu amenințarea 19. e:f7+ N:f7 20. Ce6+ etc. sau 19...D:f7 20. Nc4 N:c4 21. Ce6+) 18...Rc8 19. b:c3 (Deschide coloana b, folosindu-se de faptul că în acest moment luarea pe e6 ar fi nefavorabilă negrului din cauza 20. C:e6 N:e6 21. Ce8+ Rb7 22. D:e6 Tg7 23. Nf3+

Cc6 24. Tab1+ Ra7 25. De3+ etc. sau 20...Dc6 21.T:d5 D:d5 22.De8+ Rb7 23. Tb1+ Ra7 24. C:f8 Cc6 25. De3+ Cd4 26. De7 urmat de mat, iar la 21...D:e6 22. Dc4+ Dc6 23. Tad1 D:c4 24. Tad8+ Rc7! 25. N:c4 Th8! 26. Te8 Ta7 27.Ne6 și albul câștigă; câștigă de asemenea 21...D:a4 22. Td8+ Rb7 23. T:a4 Cc6 24. Nf3! etc.) 19...Nc5 (Insuficiență era mutarea 19...Cc6, din cauza 20. C:c6 D:c6 21. T:d5 D:d5 22. De8+ Rc7 — 22...Dd8 23. Dc6+ sau 22...Rb7 23. Tb1+ etc. — 23. D:f7+ cu câștig, iar la 21...D:a4 22. T:a4 f:e6 23. T:c4+ Rb7 24. Td7+ Rb8 25. Td8+ urmat de mat; albul câștigă și după 20...N:c6 21. e:f7 Tg7 22. D:c4 T:f7 23. De6+ Td7 24. Ng4 etc. După mutarea din partidă negrul amenință 20...f:e6, câmpul e8 fiind acum apărat de turn) 20.e7 Cc6 (Înlăturarea pionului prin 20...N:e7 sau 20...D:e7 ar fi ușurat mult sarcina apărării și ar fi micșorat intensitatea atacului albului de exemplu: 20...N:e7 21.Cf5 Ne6 22.C:e7+ D:e7 23.N:c4 Ta7! 24. Tb1 și nu se vede o continuare decisivă pentru alb; la 20... D:e7 urma 21.N:c4 De4 — 21...N:c4 22.D:c4 Dc7 23.Dd5 Ta7 24.Cb3 etc.sau 22...Cd7 23.Cb3 cu amenințarea 24.T:d7! — 22.N:d5 D:d5 23.Cb3 Df5 24.C:c5 D:c5 25. Td4 Db5 etc.) 21. Ng4+ Rb7 22.Cb5! (O mutare excelentă. Calul nu poate fi luat, din cauza 22...a:b5 23.D:b5+ Nb6 24.a:b6 D:e7 25.Ta7+ T:a7 — 25...C:a7 26.b:a7+ Rc7 27. Da5+ Rc6 28.D:d5+ Rc7 29.Da5+ Rc6 30.Nf3+ De4 31.N:e4 mat — 26.b:a7 Rc7 27.T:d5 etc.; de asemenea nu poate fi luat pionul e7, din cauza 22...D:e7 23.T:d5 T:g4 24.Tb1 Rc8 25. Cd6 Rc7 26.Tb7+ etc.) 22...De5! 23.Te1 (O mutare după care negrul putea obține puternice contrașanse, dacă nu chiar câștig prin 23...Dg5! De aceea pentru alb era poate mai bine 23.Tab1

T:g4 24.Cd6+ Rc7 25.e8D T:e8 26. C:e8+ și 27.C:f6, dar se pare că această continuare era insuficientă după 27...N:f2+ 28.Rf1! — nu 28.R:f2 Df5+ 29.Rg2 D:f6 — 28...Df3 29.Dd1! — nu 29.C:g4 Nd4+ 30.Rel N:c3 mat — 29...D:d1 30.T:d1 Tg6 32.Td6 Ce5! 33.R:f2 T:f6 34.T:f6 Cg4+ cu câștig) 23...Ne4 (Cum am spus mai înainte era mai bine 23...Dg5!, după care negrul are un joc plin de posibilități: 24...Nd7 25.Dd2 Ce5 26.Tad1 Cf3+ 27.Rh1 T:g3 28.T:d2 C:d2+ 29.f3 N:f3+ 30.T:f3 Tg1 mat sau 25.Da2 N:f2+ 26.Rf1 N:e1 27.Cd6+ Rc7 etc. La 24.Tab1 negrul câștiga simplu prin 24...D:g4, șahurile calului nefiind periculoase: 25.Cd6+ Rc7 26.e8D T:e8 27 C:e8+ T:e8 28. T:e8 Df3 etc. La 24. Nh3 urma 24...Df4 25. Cd4 N:d4 26. c:d4 Df3 27. Rf1 Tae8 etc. Iar la 24. Ne2 urma 24... Df5 25. Cd4 C:d4 26. c:d4 N:d4 etc. Nici continuarea 24.h3 nu ar fi dat albului un joc decisiv, ci tot negrul ar fi avut șanse, de ex.: 24...Dd2 25.Te2 D:e2 26.N:e2 T:g3+ 27.Rf1 T:h3 28.Rel Th1+ 29.Nf1 Te8 30.Tb1 T:e7+ 31.Rd2 Th2 sau 29.Rd2 T:a1 30. D:a1 a:b5 etc.; după 24. h3 însă urma mai simplu 24...h5!) 24.Tab1 T:g4 (După 24...N:b1 albul nu juca 25.T:e5?, cu avantaj decisiv pentru negru, ci 25.T:b1 și negrul ar fi avut o poziție pierdută, de ex.: 25...C:e7 26.Cd6+ Rc7 27.Dd7 mat; 25...T:g4 26.Cd4+; 25...Cb4 sau 25...Nb4 26.Cd4) 25.T:e4! D:e4 (Forțat. După 25...T:e4 urma 26. Cd4+ Cb4 27.Dd1+ Dc7 28.Dd5+ Ra7 29.D:e4 Te8 30.c:b4 cu câștig) 26.Cd6+ Rc7 27.C:e4 T:e4 28.Dd1! Te5 (Negrul are o poziție grea, deși are avantaj material. Trebuia să joace acum 28...T:e7, la care urma 29.Dd5 Na7 — mai slab este 29...Te5 30.D:f7+ Te7 31.D:c4 sau 31.D:f6 — 30.D:c4 Tae8 31. Rg2 Tb8 32. T:b8 N:b8 33. D:a6 Na7 etc. cu o poziție complicată, se pare, mai avantajoasă albului. Poziția însă nu era nevoie să fie simplificată, albul puțin să-și păstreze turnul și să nu schimbe la b8) 29. Tb7+! (Ultima lovitură! Negrul este acum definitiv pierdut) 29...R:b7 30. Dd7+ Rb8 31.e8D+ T:e8 32.D:e8+ Rb7 33.Dd7+ Rb8 34.D:c6 și negrul a cedat.

O partidă cum rar se întâlnește, jucată într-adevăr în stilul lui Tal.

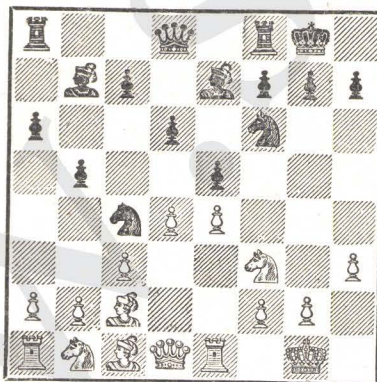
(Comentarii de H. Kapuscinski, antrenor)

110. PARTIDA SPANIOLA

P. Keres S. Gligorici
Turneul de la Zürich, 1959

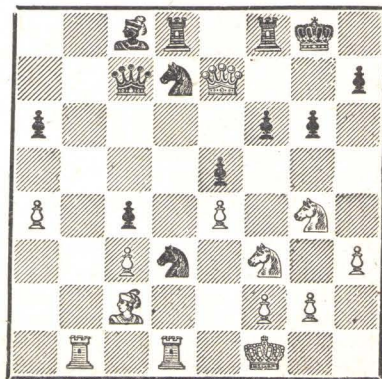
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0—0 8.c3 (Keres se arată dispus să înfrunte atacul Marshall: 8...d5) 8...d6 (...dar Gligorici revine la varianta clasică) 9.h3 Nb7!? (La această mutare trebuie să ne oprim mai îndelung. După cum se știe, în această

poziție se joacă de obicei 9...Ca5 10. Nc2 c5 11.d4 Dc7, cu variante foarte departe analizate. Ele dau, în ultima instanță, joc egal negrului dar albul păstrează mult timp inițiativa. Din această cauză în ultimul timp s-au făcut diverse încercări de a găsi continuări mai active pentru negru. Din această categorie fac parte mutări ca 9...Cb8, 9...a5, 9...Cfd7 și mutarea jucată de Gligorici în partida de față. Trebuie spus că această mutare nu este de loc nouă și că, în urma partidei L. Schmid—van Scheltinga, Lenzerheide 1956, era considerată ca nefavorabilă negrului) 10.d4 Ca5 (Cu aceasta negrul părăsește ideea principală a mutării 9...Nb7, idee care este oglindită de următoarea continuare: 10...e:d4 11.c:d4 d5 12.e5 Ce4 13.Cc3 Ca5 14.Nc2 f5 15.e:f6 N:f6! 16.C:e4 d:e4 17.N:e4 N:e4 18.T:e4 c5 și acum albul nu obține nimic deosebit cu 19.d5 Ce4 20.Tb1 Dd7 21.b3 Df5 22. Dc2 și acum cu 22...Cb6! negrul poate obține contrajoc: Levenfiș—Flohr, campionatul URSS 1947. Nici 19.Nd2 Cc4 20.Nc3 Dd5 21.Dc2 b4 22. Ne1 c:d4 23.Td1 Tac8 nu dă nimic albului, care acum nu are nimic mai bun decât 24.Te:d4! N:d4 25.T:d4 Ce5! 26.T:d5 C:f3+ 27g:f2 T:c2 28.N:b4 și finalul s-a terminat remiză: Unzicker—Euwe, Lenzerheide 1956. Însă cu 19.Nc3! Da5 20.Dc2 c:d4 21.N:d4 Tac8 22.Nc3! albul obține un avantaj cert: L. Schmid—van Scheltinga, Lenzerheide 1956) 11. Nc2 Cc4 (Vezi diagrama. Prin inter-

vertire de mutări s-a ajuns la o poziție cunoscută din partida Suetin—Taimanov, jucată în finala campionatului al XXV-lea al URSS, Riga 1958, în care a urmat 12.De2 Te8 13.a4 Nf8? — Trebuia e:d4 — 14.b3 Cb6 15.d:e5 d:e5 16.a:b5 a:b5 17. T:a8 D:a8 18.Ng5 c6 19.N:f6 g:f6 20.Ch4 cu avantaj mare pentru alb. Probabil Gligorici a avut în vedere o întărire a jocului negru față de această partidă, pe care însă n-a avut ocazia s-o aplice deoarece Keres a ales o altă linie de joc pentru alb) 12.b3 (Mutarea aceasta este mai logică decât 12.De2. Albul nu are intenția să-și bazeze jocul pe atacul asupra pionului b5 ci vrea să folosească pierderea de timp legată de mutările calului negru pentru a organiza atacul clasic pe flancul rege-

lui, caracteristic în varianta Cigorin) 12...Cb6 13.Cbd2 Cbd7 (După cinci(!) mutări calul negru a ajuns la d7, unde putea să ajungă într-o singură mutare. Mai rău este că această manevră nu i-a adus niciun folos. Albul și-a dezvoltat normal piesele și are în plus, față de poziția clasică a lui Cigorin, mutările folositoare Cbd2 și b2—b3, în timp ce negrului îi lipsesc mutările c7—c5 și Dd8—c7 și are în plus mutarea Nc8—b7, nefolositoare deoarece nebunul va trebui să se întoarcă la c8 pentru a controla punctul f5, iar calul nu stă cu mult mai bine la d7 decât la c6. Concluzia este că experimentul de deschidere al lui Gligorici nu este recomandabil) 14.Nb2 c5 15.Cf1 Te8 16.a4 Nf8 (Cu intenția de a aduce nebunul la g7 pentru a echilibra presiunea albului pe diagonala a1—h8) 17.Cg3 Dc7 (Până la urmă negrul a făcut și mutările care-i lipseau c5 și Dc7, astfel că se joacă varianta clasică a lui Cigorin, dar într-o formă evident favorabilă albului) 18.Dd3 (Presind asupra punctului b5 albul obține o slăbire a formației de pioni a negrului pe flancul damei și, mai ales, deschiderea diagonalei a3—f8 de-a lungul căreia va fi atacat pionul d6) 18...c4 19.b:c4 b:c4 20.Dd2 g6 21.Na3 Tad8 22.Tab1 Nc8 23.De3 Ng7 (Negrul și-a realizat planul dar piesele sale ocupă totuși poziții nefavorabile, înghesuite. Modul cum Keres folosește avantajul său de spațiu pentru a organiza un atac pe cîmpuri negre constituie un model care merită să fie studiat cu atenție) 24.d:e5 (Albul nu se cramponează de atacul asupra pionului d6. Tot atît de slab este și cîmpul d6, mai ales după deschiderea coloanei „d”. Presiunea asupra acestui cîmp va obliga pe negru la schimbul nebunilor de cîmpuri negre, ceea ce duce la slăbirea întregului flanc al regelui) 24...d:e5 25.Te1 Nf8 26. N:f8 T:f8 27.Dg5 Ce8 (Negrul nu prea are mutări bune la dispoziție. Gligorici încearcă o manevră cu scopul de a activa unul dintre cai) 28.De7 Cg7 29. Cf1 Ce6 30. Ce3 Cf4 31. Rf1 (Impiedică pătrunderea calului la e2) 31...f6 32.Cg4 (Aceasta era ținta spre care se îndrepta calul, și nu spre d5 cum s-ar fi părut la prima vedere.

Un cal la g4 este întotdeauna foarte tare atunci când nebulul din fianchettoul advers a fost schimbat) 32... Cd3 (Pregătește continuarea Dc5, care nu mergea din cauza 33.D:c5 C:c5 34.T:d8 T:d8 35.C:f6+ Vezi diagrama)

33.T:d3! (Cu aceasta se începe o foarte frumoasă combinație finală. Desigur că o greșeală ar fi fost 33.N:d3 c:d3 34.T:d3 Dc4. Acum intră în luptă nebulul din c2, dar nu pe clasică „diagonală spaniolă” b1—h7 ci pe cea... italiană: a2—g8!) 33...c:d3 34.Nb3+ Rh8 35.C:f6! (Al doilea sacrificiu, mai frumos decât primul, mai ales dacă ținem seama că totul a trebuit să fie calculat în poziția din diagramă) 35...T:f6 36.Cg5 (Amenință mat la h7, care nu se poate para decât prin pierderea damei. Negrul mai încearcă un contraatac foarte ingenios, dar nesatisfăcător) 36...T:f2+! 37.Rg1! (Nu 37.R:f2? Dc5+ și negrul se salvează) 37...Tf1+! 38.Rh2! Ultima subtilitate. Greșit ar fi fost 38.R:f1 din cauza Tf8+ 39.Rg1 Dc5+ sau 39.Re1? D:c3+. Negrul cedează. Una dintre partidele cele mai bune ale lui Keres din ultimii ani.

(Comentarii de L. Țucă)

111. APĂRAREA SPANIOLĂ

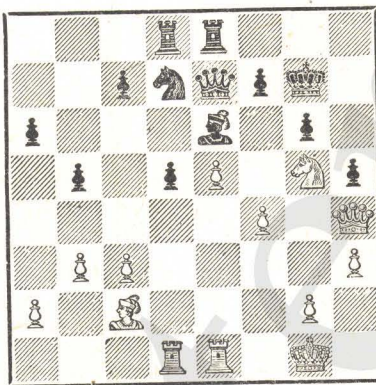
P. Keres

W. Unzicker

Turneul de la Zürich, 1959

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 (Spaniola este o deschidere „obligatorie” pentru acești doi mari maeștri, indiferent de culori. Este interesant de remarcat că până acum absolut toate partidele jucate între ei și publicate au început cu această deschidere!) 3...a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4 (Apărarea Tarasch, în care negrul, în schimbul unei structuri de pioni mai slabe, obține un joc de figuri mai liber și inițiativă) 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.d:e5 Ne6 9.c3 (Keres preferă continuarea clasică, în locul variantei mai „la modă” 9.De2 pe care propriile lui analize au introdus-o în practica concursurilor contemporane. Ar fi fost totuși interesant ce pregătise Unzicker împotriva presiunii pe cîmpul d5, după Tfd1 și c4) 9...Ne7 10.Ne3 (Consecvent ideii sale, Keres evită alte încercări. Aici se mai joacă 10.Cd4 cu sacrificiul imediat al pionului central, idee interesantă preconizată pe vremuri de Alehin. Cea mai bună mutare în această poziție este considerată 10.Cbd2, deoarece 10.Ne3 nu conține nici o amenințare directă, ceea ce permite negrului o mai mare libertate de acțiune în alegerea planului ulterior) 10...0—0 11.Cbd2 C:d2 (Răspunsul obișnuit aici este 11...Ng4 12.C:e4 d:e4 13.Dd5! D:d5 14.N:d5 e:f3 15.N:c6 f:g2 16.R:g2 Tad8 17.a4 cu un final considerat favorabil albului, ca în partida Alehin—Teichman, meci 1921. Este interesant faptul că însuși Keres consideră cel mai bun răspuns pentru negru 11...C:d2 12.D:d2 Ca5!) 12.D:d2 Dd7 13.Ng5 Tad8 14.Tfel Ca5

15.Nc2 Cc4 16.Dd3! (O mutare tipică pentru stilul combinativ al lui Keres. Albul provoacă o slăbiciune pe flancul regelui negru, pe care o va exploata imediat fără a se mai interesa de intențiile negrului pe flancul damei) 16...g6 17.Dd4 Tfe8 (Sau 17...C:b2 18.Dh4 urmat de atacul pe cîmpuri negre 19.N:e7 20.Cg5 21.Te3 etc.) 18.Dh4 N:g5 19.C:g5 h5 20.b3 (O mutare care are ca scop nu păstrarea pionului b2, ci alungarea calului pe o poziție pasivă) 20...Cb6 21.Tad1 De7 22.h3 Rg7 23.f4 Cd7 (Calul negru se îndreaptă spre flancul regelui, însă prea târziu. Atacul pe cîmpurile negre își va spune cuvântul. Vezi diagrama)

24.f5! g:f5 25.Td3 Rh6 26.Tg3 Tg8 27.Df4! (Mutarea a 24-a și a 27-a au constituit momentele în care partida s-a decis în favoarea albului. Acum regele negru nu are unde să se mai ascundă de piesele albului și negrul este obligat să cedeze calitatea, partida intrînd după aceasta în faza de realizare a avantajului) 27...T:g5 28.h4 Tdg8 29.Tee3 Cf8 30.T:g5 T:g5 31.Tg3 Ch7 32.h:g5 C:g5 33.N:f5 N:f5 34.D:f5 h4 35.Tg4 și negrul a cedat.

O realizare unitară a marelui maestru sovietic, în care se disting două momente interesante: unul strategic — 16.Dd3 și 17. Dd4 — și altul tactic — 24.f5 și 27.Df4! —

(Comentarii de T. Ghițescu, maestru al sportului)

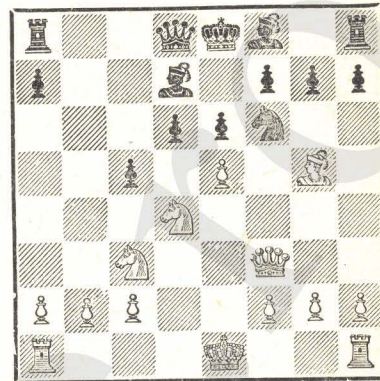
112. PARTIDA SICILIANĂ

K. Eretova

O. Rubțova

Turneul Candidatelor, Plovdiv, 1959

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 e6 7. Nb5 (Această mutare s-a întîlnit prima oară în partida Alehin—Foltys la Turneul de la Margate, 1937) 7...Nd7 8.N:c6 (Aici cărțile de teorie recomandă mutarea 8.0—0, așa cum s-a jucat și în partida mai înainte citată. Eretova a continuat cu acest sistem și în partida sa cu Nedelkovici, în același turneu) 8...b:c6 9.Df3 c5 (Nedelkovici a jucat 9...e5, iar după 10.Cf5 N:f5 11.D:f5 Ne7 12.Tad1 Tb8 13.b3 h6 14.N:f6 N:f6 15.0—0 0—0 16.Td3 Ne7 17.f4 albul a obținut poziție superioară) 10.e5! (Vezi diagrama. Un interesant sacri-

ficiu de pion, care dă albului poziție net cîștigătoare în cazul cînd este acceptat: 10...d:e5 11.N:f6 g:f6 12.Cc6 Dc7 13.D:f6 etc. sau 12...N:c6 13.D:c6+ Rd7 14.D:c5 etc.) 10...c:d4 11.e:f6 g6 12.Ce2 Tb8 13.C:d4 T:b2? (Negrul trebuia să întreprindă întîi ceva pentru a-și asigura dezvoltarea pieselor și mai ales a nebulului din f8) 14.0—0 Dc8 15.Tfb1 Tb8 16.T:b8 D:b8 17.Db3! Dc8 (Schimbul damelor pierdea imediat după 16...D:b3 17.a:b3 și pionul a7 cade) 18.Tb1 e5? (Trebuia jucat 17...d5 pentru a scoate nebulul f8 în joc, după care jocul mai putea continua) 19.Cb5 Ne6 20.Da4 Nd7 21.D:a7 h6 22.Cc7+ Rd8 23.Ne3 și negrul a cedat.

Partida aceasta a luat premiul I de frumusețe.

(Comentarii de dr. Maria Pogorevici, maestră internațională)

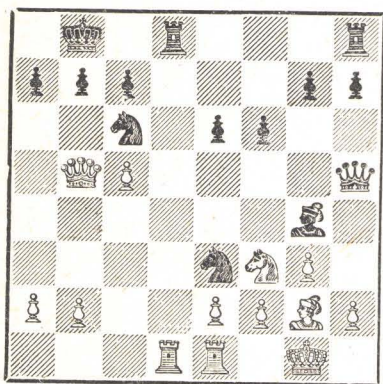
113. DESCHIDEREA RETI

L. Szabo

I. Herink

Turneul de la Marianske Lazne, 1959

1. Cf3 d5 2. g3 Cc6 3. d4 Ng4 (Cu această mutare negrul își arată intenția de a-și dezvolta piesele conform unei idei analizate de jucătorii chei și care constă în dezvoltarea rapidă a flancului damei, păstrînd presiunea asupra cîmpului d4) 4. Ng2 e6 5. 0-0 Dd7 6. c4 d:c4 7. Da4! (Această mutare evidențiază neajunsurile sistemului folosit de negru. Fără pregătiri deosebite, albul obține atac pe flancul damei printr-un excelent joc de figuri) 7...0-0-0! (Negrul subestimează valoarea atacului albului. Era de preferat dezvoltarea figurilor de pe flancul regelui și apoi rocada mică) 8. Cbd2 Rb8 (Nu mergea 8...C:d4, din cauza 9. D:a7! cu amenințarea 10. Ce5! etc.) 9. D:c4 f6 10. Cb3 Dd5 11. Da4 Dh5 12. Te1 Cge7 13. Cc5 Cd5 14. Db5 Cb6 15. Ne3 (La 15. a4? ar fi urmat 15...N:f3! 16. N:f3 C:d4 și negrul cîștigă) 15... N:c5 (Se amenința 16. a4, 17. a5 sau 17. Ce5!, cu atac pentru alb) 16. d:c5 Cd5 17. Tad1 Ce3 (Vezi diagrama) 18. Cd4!! O mutare foarte frumoasă, după care poziția negrului se prăbușește imediat) 18...Rc8 (Nici alte mutări nu erau mai bune, de ex.: 18...T:d4 19. N:c6 b6 20. Da6 etc.; 18...C:g2 19.

C:c6+ Rc8 20. C:a7+ Rb8 21. Cc6+ Rc8 22. C:d8 cu mat imparabil; 18... a6. 19. C:c6+ Ra8 20. T:d8+ T:d8 21. Db3 și albul câștigă) 19. N:c6! b:c6 20. Da6+ Rd7 (La 20...Rb8 21. C:c6+ Ra8 22. D:a7 mat) 21.D:c6+ Rc8 (La 21...Re7 urma 22. D:c7+ Re8 23. Cc6+ și câștigă) 22. Cb5! și negrul a cedat, căci nu poate para amenințarea Dc7 și Da8 mat.

(Comentarii de C. Partos)

114. APĂRAREA SPANIOLĂ

R. Fisher

L. Pachman

Mar del Plata, 1959

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 d6 (Apărarea Steinitz „întârziată” a rezistat până acum tuturor atacurilor albului și în ultimul timp este destul de des jucată în concursurile mari) 5. c3 (Cea mai frecventă continuare, dar se joacă și 5. N:c6+, 5. c4 și chiar 5. d4) 5... Nd7 6. d4 Cge7 7. Nb3 (Teoria consideră că aceasta este cea mai bună continuare. Nebunul este adus pe o diagonală activă fără pierdere de timp, deoarece în mod practic negrul este obligat să răspundă h6, pentru a evita atacul Cg5. Se poate juca și 7. 0-0, după care urmează 7...Cg6 8. Tel Ne7 9. Cbd2 0-0 10. Cf1 și acum negrul trebuie să joace foarte atent pentru a evita dezavantajul: 10... Ng4! 11. N:c6 Ch4! 12. Cl d2 b:c6 13. h3 C:f3+ 14. C:f3 N:f3 15. D:f3 Nf6 cu joc egal, ca în partida Matanovici—Petrosian, meciul Iugoslavia—U.R.S.S., 1957) 7... h6 8. 0-0 (Aici a mai fost încercată interesanta manevră 8. Ch4, cu care s-a crezut că albul obține avantaj. Negrul are la dispoziție însă continuarea 8...e:d4 9. c:d4 C:d4 10. D:d4 Cc6 11. N:f7+ R:f7 12. Dd5+ Ne6 13. Dh5 Rg8 cu joc bun, ca într-o partidă Tal—Botvinnik, Leninigrad, 1956) 8... Cg6 9. Cbd2 Ne7 10. Cc4 Ng5! 11. Ce3 N:e3 12. N:e3 0-0 (Așa s-a jucat și în partida Keres—Bondarevski din al XVIII-lea campionat al U.R.S.S., 1950, în care a urmat 13. Cd2 Ca5 14. Nc2 Nb5 15. Tel Cc4 16. C:d3 Nc4 17. Cf3 Ne6 18. b3 De7 19. Dg3 c5 cu joc egal. Este interesant că marele maestru P. Keres a aplicat aceeași variantă cu negrul într-o partidă din

meciul său cu Unzicker, 1956, în care însă a jucat 12... Df6, mutare pe care Pachman o consideră în cartea sa ca mai slabă, pe baza unei partide Aronin—Dubinin din campionatul RSFSR, 1953, în care a urmat 13. Cel Cf4 14. Rh1 g5 15. g3 Ch3 16. f4! g:f4 17. g:f4 0-0-0 18. Cg2 Dg6 19. Df3 cu avantaj pentru alb. Unzicker a jucat 13. Dd2 și după 13... Ca5 14. Nd5 c6 15. Nb3 Ng4 16. Cel 0-0 negrul a obținut un joc satisfăcător) 13. h3 Te8 14. Ch2? (Încercarea aceasta de a organiza un atac pe flancul regelui este prematură și va fi ușor respinsă de negru) 14... De7 (Nu era bine 14... e:d4 15. c:d4 T:e4 din cauza 16. Dh5 și negrul este silit să joace Ch8, deoarece la 16...Df6 urmează 17. Cg4) 15. d:e5 d:e5 16. Dh5 Ca5 17. Nc2 Cc4 18. Nc1 Cf4 19. Df3 Tad8 (Forțele albului au fost nevoite să se retragă precipitat și negrul a obținut o poziție superioară) 20. N:f4 e:f4 21. D:f4 Nc6! (Pionii e4 și b2 sînt atacați, iar coloanele centrale sînt în stăpînire negrului) 22. Cg4 h5 23. Ce3 C:b2 24. Cf5 Df6 25. D:c7 D:c3 26. Tac1 Df6 27. Tfel Cd3 28. N:d3 T:d3 29. Df4!? (La un joc liniștit poziția este greu de apărut pentru alb. Pionul e4 nu poate fi susținut decît cu f2—f3, dar în acest caz se slăbește mult poziția regelui. De aceea albul se decide să sacrifice o figură pentru doi pioni, ceea ce constituie cea mai bună șansă practică) 29... g6 30. Tc5 Te6! (O bună mutare de apărare, prin care negrul își asigură posibilitatea de a para atacul pe coloana g) 31. Db8+ Td8 32. Df4 g:f5 33. T:f5 Dg7 34. T:h5 Tde8 35. f3 Te5 36. Th4 Tg5 37. Tg4 T:g4 38. h:g4 Dd4+ 39. Te3 De5 40. Df5 D:f5 41. g:f5 Td8 (Poziția s-a simplificat și finalul este clar câștigat pentru negru, la un joc precis) 42. Rf2 Nb5! 43. Re1 (La 43. Rg3 urma 43... Td2 44. a3 Nf1 etc.) 43... Rg7 44. e5 Td4 45. g4 Rh6 46. e6 f6 47. Rf2 Td2+ 48. Rg3 Rg7 49. Tc3 Nc6 50. a3 Te2 51. Rf4 a5 52. Td3 a4 53. Td8 Tf2 54. Td3? (După aceasta albul pierde repede. Se mai putea încerca 54. g5) 54... b5 55. Tc3 T:f3+ 56. T:f3 N:f3 și albul a cedat, căci negrul transformă după 56... b4.

(Comentarii de Tr. Ichim)

115. APĂRAREA NIMZOVICI

L. Szabo

L. Portisch

Jucată la meciul turneu pentru campionatul R. P. Ungare

1. d4 Cf6 2. c4 e6 3. Cc3 Nb4 4. e3 c5 5. a3 (Marele maestru Rubinstein, autorul variantei 4. e3 obișnuia să joace mai întîi 5. Ce2 și apoi a3 pentru a evita dublarea pionilor pe linia c. Continuarea lui Rubinstein nu provoacă însă greutăți deosebite negrului care poate juca de pildă 5... d6 6.a3 Na5 urmat de e5. De aceea mutarea lui Sämisch 5. a3 este astăzi preferată) 5... N:c3+ (Și acum 5... Na5 este jucabil căci de ex. după 6.

d:c5 N:c3+ 7. b:c3 Ca6 8. Nd3 d6 poate urma mutarea eliberatoare e6—e5) 6. b:c3 0-0 7. Nd3 Cc6 8. Ce2 b6 9. e4 Ce8 (Această mutare jucată pentru prima oară de Capablanca în partida cu Johner la Karlsbad, 1921, evită legarea Ng5 și pregătește f5. De asemenea calul poate eventual veni la d6 pentru a întări atacul concentric al negrului asupra pionului slab al albului de la c4) 10. Ne3 (Cu scopul de a provoca d6 și a lua astfel calului de la e8 un cîmp important. În partida amintită Johner—Capablanca a urmat după 10... d5 11. 0-0 Na6 12. Da4? Ca5 13. Tfd1 Dc7 14. Tac1 și la 14... Dc6 albul a schimbat damele intrînd într-un final mai slab. Mai bine s-a jucat în partida Botvinnik—Reshevski, Moscova 1948: 10... d6 11. 0-0 Ca5 12. Cg3 Na6 13. De2 Dd7 și acum în locul continuării 14. f4 albul trebuia să joace 14. e5 cu un joc tăios și șanse de ambele părți) 10...Na6! (Un interesant sacrificiu pozițional de pion la care Szabo nu găsește răspunsul potrivit) 11. Da4 (După 11. d:c5 b:c5 12. N:c5 d6 13. Ne3 negrul câștigă pionul cu avantaj pozițional) 11... Dc8 12. 0-0 (La 12. d:c5 urmează tot Ce5) 12... Ca5 13. d:c5 (Albul se hotărăște totuși să bată la c5 căci se amenința foarte puternic 13... Cd6) 13... d6!! (Acest surprinzător sacrificiu de pion constituie poanta spirituală a jocului negrului. După 14. c:b6 a:b6 15. N:b6 urmează C:c4, iar la 14. c:d6 C:d6 negrul își recîștigă pionul cu joc mai bun) 14. Cg3 d:c5 (Amenințată din nou 15... Cd6) 15. e5 f5! (Deschide poziția și zădărnicește totodată atacul asupra flancului regelui negru) 16. e:f6 C:f6 17. Ce4 C:e4 18. N:e4 Nb7 19. N:b7 C:b7 20. Tad1 (După cum se va dovedi, acest turn este necesar pentru apărarea flancului slăbit al damei albului; Tfd1 ar fi fost de preferat) 20... De8 21. Da6 (După schimbul damelor slăbiciunea punctului c4 și mobilitatea mai mare a calului negru față de nebunul alb oferă șanse mai mari negrului. O continuare plauzibilă ar fi: 21. D:e8 Ta:e8 22. Td7 Tf7 23. Tfd1 T:d7 24. T:d7 Td8! 25. T:d8 C:d8 26. Rf1 Cc6) 21... Dc6 22. Td3 Ca5 (Amenințată 23... Da4, mutare care nu poate fi parată cu 23. Db5 deoarece urmează 23... De4 și pionul c4 tot se pierde. Deaceia în loc de 22. Td3 albul trebuia să joace f3!) 23. Tfd1 Da4 24. Td6 D:a3 (Iată de ce turnul de la a1 nu trebuia să plece de la locul său) 25. Te6 Da4! 26. Tb1 D:c4 (Forțează schimbul damelor pentru a intra într-un final câștigat. Restul este chestiune de tehnică) 27. D:c4 C:c4 28. Te4 C:e3 29. f:e3 Tad8 30. Ta4 Tf7 31. Tba1 a5 32. Te4 Td2 33. Tb1 Tf2 34. T:b6 T:g2+ 35. Rf1 T:h2 36. Tb8+ Rf7 37. Tb7+ Rf6 38. Tb6+ Rg5 39. Rg1 Tdg2+ 40. Rf1 Tc2 41. Rg1 Thd2 albul cedează.

(a. b.)

116. APĂRAREA SICILIANĂ

I. Berbecaru C. Partos

Campionatul R.P.R. pe echipe, semifinala de la București, 1959

1. e4 c5 2. Cf3 Cc6 3. d4 c:d4 4. C:d4 g6 5. Cc3 (Impotriva variantei Simaghin cel mai bun răspuns al albului este mutarea lui Maroczi 5. c4, pentru a împiedica d6—d5, după care rezultă un joc complicat cu șanse pentru ambele părți: 5. c4 Ng7 6. Ne3 Ch6 7. Cc3 d6 8. Ne2 f5 9. e:f5 g:f5 10. f4 etc.) 5... Ng7 6. Ne3 Cf6 7. Ne2 0-0 8. 0-0 d5 9. e:d5 Cb4 10. Nf3 (O mutare mai slabă ca 10. d6!, după care ar fi urmat 10... D:d6 11. Ccb5 Db8 12. c4 Cc6 13. Db3 Ng4! 14. f3 Nd7 și negrul stă ceva mai bine, Tocăniță—Partos, campionatul R.P.R., 1954) 10... Cf:d5 11. C:d5 C:d5 12. N:d5 D:d5 13. c3 e5 14. Cb3 Dc6 15. Nc5 Te8 16. Dd6 Da4 17. Ne3 (Mai bine ar fi fost 17. Dd5, cum s-a jucat în același concurs în partida C. Vlad—C. Partos, deși după 17... Db5 18. De4 Ne6 19. Db4 D:b4 20. N:b4 b6 negrul are un final avantajos) 17... b6 18. Tfd1 Nb7 19. Db4 Dc6 20. f3 Nf8 21. Dh4 De6 22. Cd2 Ne7 23. De1 f5 24. b3 g5 (Negrul începe atacul de pioni) 25. Cc4 Nd5 26. Cb2 f4 27. Nf2 Nf6 28. c4 Nb7 29. c5! e4 30. Td6 Df7 31. c6 Na6 32. Dc1 e:f3 33. g:f3 Te2 34. Td2 (La 33. Tb1 ar fi urmat 33... Dh5! 34. T:f6 T:f2 35. R:f2 D:h2+ 36. Rel De2 mat, iar la 34. C:d4 D:f3 35. Df1 Ne7 cu câștig) 34... Tae8 35. Tb1 Dh5! 36. T:e2 N:e2! 37. c7 Dh3 38. Dc6 N:f3 39. D:e8+ Rg7 și albul a cedat, căci nu poate evita matul.

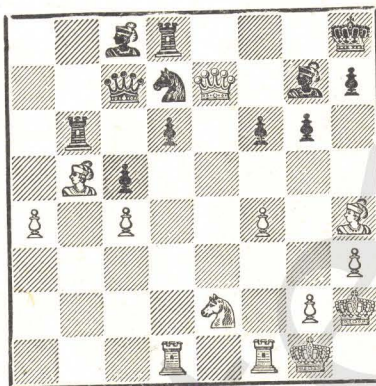
(Comentarii de C. Partos)

117. INDIANA VECHE

Gh. Mititelu L. Rădulescu
Campionatul R.P.R. pe echipe, semifinala de la București, 1959

1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. e4 d6 5. h3 0-0 6. Ng5 (Asupra acestui sistem de combatere a indienei vechi poate fi consultat articolul apărut în nr. 4/1955 al Revistei de Șah) 6...c5 7. d5 e6 (Probabil că cel mai corect procedeu de joc pentru negru se bazează pe o contraacțiune cât mai rapidă pe flancul damei prin Da5, a6 și b5, fără pierdere de timp. Deschiderea coloanei e este mai puțin importantă decât regruparea pieselor) 8. Nd3 e:d5 9. e:d5 Cbd7 10. f4 (Această întărire a jocului albului a mai fost folosită într-o partidă G. Mititelu—C. Partos, Turneul maeștrilor, 1957) 10...Da5 (După 10...Te8+ 11. Cge2, urmat de 12. 0-0, negrul nu are puncte de sprijin în centru pentru caii săi și albul, terminându-și dezvoltarea poate pregăti atacul pe flancul regelui, bazat pe străpungerea f4—f5) 11. Dd2 a6 12. Cge2 Tb8 13. a4 b5 (Negrul nu mai poate amîna această străpungere, căci albul face rocadă) 14. c:b5 a:b5 15. N:b5 C:d5

16. 0-0 C:c3 (Mai bine ar fi fost 16... Cdb6) 17. b:c3 (După această mutare, presiunea albului asupra pionului înapoiat d6 devine foarte mare. Singura modalitate prin care negrul își poate apăra pionul este de a-și aduce toate piesele în poziție pasivă) 17... f6 18. Nh4 Tb6 19. Td1 Td8 20. Dd5+ (Manevra începută de alb cu această mutare speculează poziția proastă a pieselor negre și duce la un neașteptat zugzwang) 20... Rh8 (La 20... Rf8 21. Nc4 câștigă imediat) 21. Df7! Da7 22. De7 Dc7 23. c4! (Vezi diagrama. Negrul este în

zugzwang și nu se poate apăra împotriva amenințărilor 24. a5 și Ce2—c3—d5) 23... Na6 24. Cc3 Nf8? și în același timp negrul a cedat, deoarece urmează 25. N:f6+ cu câștigul unui turn.

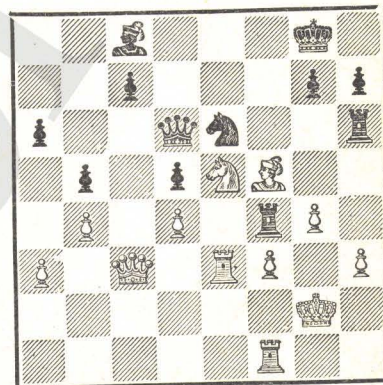
(Comentarii de Gh. Mititelu, maestru al sportului)

118. APĂRAREA SPANIOLĂ

B. Nagy L. Karacsony
Cupa R. A. M., 1959

1. e4 e5 2. Cf3 Cc6 3. Nb5 a6 4. Na4 Nc5 (Una din cele mai vechi continuări în apărarea spaniolă și care se joacă astăzi foarte rar) 5. c3 (Bună este și mutarea 5. 0-0, care împiedică oarecum răspunsul 5...f5 al negrului, deoarece ar urma 6. e:f5 Cf6 7. C:e5 0-0 8. c3 C:e5 9. d4 etc.) 5...Cge7 (O apărare veche, preferată de fostul campion mondial Steinitz. Teoria modernă o consideră mai slabă și recomandă 5...f5, singura care dă șanse de egalare a jocului) 6. 0-0 (Intr-o partidă din meciul Lasker—Steinitz, Moscova, 1896, — fără mutările a6 și Na4, — care sînt fără importanță pentru varianta de față — s-a jucat aici 5. d4 e:d4 6. c:d4 Nb4+ 7. Nd2 N:d2+ 8. D:d2 d5 9. e:d5 cu avantaj pentru alb) 6...Cg6 (După 6...0-0 albul obține avantaj prin 7. d4 e:d4 8. c:d4 Na7 9. d5 sau 9. Cc3 etc.) 7. d4 Nd6 (Intr-o altă partidă din meciul Lasker—Steinitz, citat mai sus, de asemenea fără a6 și Na4, s-a jucat 6...e:d4 7. c:d4 Nb6 8. Cc3 cu avantaj pentru alb. Mutarea din partidă constituie o încercare de a menține poziția din centru, însă nu pare a fi suficientă, cu toate că albul în partidă nu a reușit să tragă

foloase de pe urma ei) 8. Ne3 0-0 9. Cbd2 b5 (Necesar pentru a împiedica schimbul nebulului d6 ce urma după 10. Cc4 etc.) 10. Nc2 Nb7 11. a3 (Nu e clar rostul acestei mutări. Mai indicat era 11. a4, urmat eventual de 12. De2) 11... Cce7 (Cu intenția de a deschide coloana f și diagonală nebulului b7 prin f7—f5) 12. g4!? (Mutarea aceasta împiedică într-adevăr f5, dar compromite situația regelui. Indicată era 12. d:e5 N:e5 13. C:e5 14. f4 etc. cu avantaj pentru alb) 12... e:d4 (Negrul profită imediat de slăbiciunea pionilor albi și a cîmpului f4) 13. c:d4 Nf4 14. h3 d5 15. e5 f6! 16. e:f6 T:f6 17. De2 Dd6 18. Tae1 Taf8 19. Dd3 N:e3 20. T:e3 Nc8 21. b4 Cc6 22. Ce5 Tf4 23. Cdf3 Cc:e5 24. C:e5 T8f6 25. f3 Cf8 26. Rg2 Th6 27. Dc3 Ce6 28. Nf5 (Apără indirect pionul d4, dar urmează o mică surpriză. Vezi diagrama) 28...T:f5! 29. g:f5

Cf4+ 30. Rf2 (La 30. Rg3 urma 30... Th3+ 31. R:f4 Dh6+ 32. Rg4 Dh4 mat) 30... N:f5 (Slab ar fi fost 30... Th3 din cauza răspunsului 31. Dc6 Th2+ 32. Rg1!) 31. Rel N:h3 32. Tg1 Cg2+ (Recâștigă calitatea cu avantaj material decisiv) 33. Rd1 C:e3+ 34. D:e3 Nf5 35. Dg5 Df6 36. Dg3 Th3 și albul a cedat.

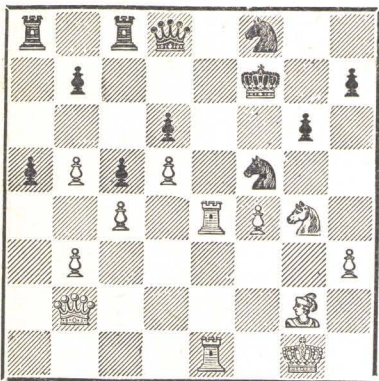
(Comentarii de H. Kapuscinski)

119. INDIANA VECHE

A. Braunstein V. Nazarie
Sferturile de finală ale campionatului R.P.R., București 1959

1. d4 Cf6 2. Cf3 d6 3. g3 g6 4. Ng2 Ng7 5. 0-0 0-0 6. c4 Cbd7 7. Cc3 e5 8. e4 c6 (O variantă a indienei vechi considerată ca fiind favorabilă albului. Deaceea este preferabilă pentru negru continuarea 8... e:d4 analizată de marii maeștri sovietici Gheller și Kotov care au găsit posibilități noi pentru negru) 9. b3 (De obicei se joacă aci h3 pentru a pregăti Ne3. La mutarea din text 9...e:d4 urmat de a7—a5—a4 dă un joc bun negrului cum s-a dovedit în partidele Pachman—Bronstein, meciul Moscova—Praga 1946 și Stahlberg—Boleslavski, Budapesta 1950) 9... Tfe8 (Intenționînd să aducă calul prin f8 la e6) 10. Tfe1 Dc7 11. Nb2

Cf8 12. d5! c5 13. Dd2 Nd7 (Trebuia jucat 11...a6 pentru a împiedica instalarea calului la b5. Calculul pe care îl face negrul că va putea alunga acest cal cu câștig de tempo se va dovedi greșit) 14. **Cb5! Db6 15. a4 a5** (Dea-bea acum observă negrul că a6 nu merge deoarece după 16. a5 se pierde vitalul pion de la d6) 16. **h3 Tec8** (Negrul concentrează figurile sale grele pe aripa damei unde nu au nici un viitor. Era neapărat necesar 16...Nxe5 17. a:b Dd8 18. Nc3 b6) 17. **Nc3** (Impiedică manevra indicată mai sus) 17... **Ce8 18. Ch2 f5?** (Unul din preceptele elementare ale strategiei șahiste sună: Nu deschide niciodată jocul când adversarul este mai bine dezvoltat) 19. **f4!** (Deschide linii și coloane) 19... **Nh6 20. Df2 e:f4 21. g:f4 f:e4 22. T:e4 N:b5** (Prea tirziu) 23. **a:b5 Ng7** (Prin schimbarea acestui nebul diagonal a1—h8 intră în stăpînirea albului ceea ce se va dovedi fatal pentru negru) 24. **N:g7 C:g7 25. Cg4 Cf5** (Cu intenția de a închide diagonală cu Cd4 dar acum își spune cuvîntul și coloana e) 26. **Tael Rf7 27. Db2 Dd8** (Dacă 27...Cd4 atunci 28. Te7+ Rg8 29. f5 urmat de Dd2—h6 cu atac decisiv. Vezi diagrama).

28. **Te6!** (Amenință 29. Tf6+ Rg8 30. Tf5 g:f5 31. Ch6 mat) 28...Cd7 (O rezistență mai îndelungată permitea 28...Cd4 dar după 29. f5! amenințările albului sînt prea numeroase pentru a putea fi toate parate) 29. **T:d6!** (Turnul nu poate fi luat căci urmează 30. Ch6+ Rf8 31. Dh8 mat) 29...Dc7 (Pierde dama dar nu mai exista salvare) 30. **T:d7+!** și negrul cedează.

(a. b.)

120. APĂRAREA SEMISLAVA

M. Stănculescu P. Seimeanu
Campionatul R.P.R. pe echipe,
semifinala de la București, 1959

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Cf3 e6 4. Cc3 d:c4 (Varianta Noteboom, rar întâlnită în practică, deși pînă acum ea nu a fost combătută cu succes) 5. a4 (Alte continuări posibile: 5. e3 b5 6. a4 b4 7. Ce4 Na6 8. Dc2 Dd5 9. Ne2 b3 10. Db1 Cf6 11. Cc3 Nb4 12.

Nd2 N:c3 13. N:c3 Ce4 cu evident avantaj material și pozițional pentru negru; 5. e4 b5 6. e5 Nb7 7. Ne2 Ce7 8. Ce4 Cd5 9. 0-0 Cd7 10. Cfg5 Ne7 11. f4 g6 și atacul albului nu compensează suficient sacrificiul de pion, după cum se poate vedea din următoarea partidă jucată între Spelman—Eliskases, meci 1932: 12. f5!? e:f5! 13. e6 f:e6 14. C:e6 Db6 15. a4 f:e4 16. a5 Da6 17. Dc2 C7f6! etc.) 5... **Nb4 6. e3** (Alte mutări ale albului sînt mai slabe, de exemplu: 6. e4 b5 7. Nd2 a5 8. a:b5 N:c3 9. N:c3 c:b5 10. b3 Nb7 11. d5 Cf6 cu avantaj pentru negru, pionii săi liberi fiind mai periculoși decît pionii centrali ai albului; 6. Nd2 c5! 7. d:c5 Cf6 8. e3 Ce6 9. N:c4 0-0 10. 0-0 N:c5 11. Dc2 Dc7 cu o poziție ceva mai bună pentru negru, datorită așezării mai bune a figurilor sale pe coloanele deschise c și d, partida Titovsky—Pachman, Brno, 1944) 6... **b5 7. Ce5!** (Această continuare nu este favorabilă albului. Amenințările lui bazate pe atacul combinat al damei asupra cîmpului f7 și turnului din a8 se parează ușor cu Dc7. Albul pierde de fapt un tempo în operațiunile tactice necesare pe flancul damei. Mutarea obișnuită în această poziție este 7. Nd2, după care jocul se desfășoară astfel: 7... a5 — mutarea caracteristică sistemului Noteboom — 8. a:b5 N:c3 9. N:c3 c:b5 10. b3 Nb7! 11. b:c4 b4 12. Nb2 Cf6 13. Nd3 Ne4! 14. N:e4 C:e4 15. Dc2 f5 cu șanse de ambele părți) 7... **Dc7 8. Nd2 Cf6** (Greșit ar fi aici 8... a5?, din cauza 9. c:b5 N:c3 10. N:c3 c:b5 și pionul a5 se pierde) 9. **Dc2** (Încă o pierdere de timp în executarea operațiunilor pe flancul damei. Probabil albul a intenționat să controleze cîmpul e4, pentru a împiedica instalarea unuia din caii negri după schimbul pe c3) 9... **0-0 10. a:b5 N:c3 11. b:c3?** (În orice caz albul trebuia să ia cu nebulul pe c3 și să consimtă la pierderea a încă unui tempo pentru a putea sparge poziția pionilor negri, cu ajutorul pionului b. După această mutare negrul își consolidează poziția pionilor pe acest flanc) 11... **c:b5 12. g4!** (O încercare de atac prematură, nejustificată de nimic, albului lipsindu-i elementele constitutive ale unui atac la rege) 12... **Nb7 13. Tg1 Cb7 14. Db2** (Albul intenționează să-și recîștige pionul, lucru ce nu va reuși din cauza întîrzierii sale în dezvoltare) 14... **C:e5 15. d:e5 Ce4!** 16. **Nc1** (Nu mergea 16. D:b5, căci urma 16... Tf8 17. Td1 Dh4 18. Tg2 Tab8 cu poziție cîștigată) 16... **a6 17. Dc2 Tf8 18. Ng2 Cc5 19. Na3 N:g2 20. T:g2 Db7!** (Calul negru s-a delegat și intră în joc în mod decisiv) 21. **Rf1 Tac8** (Calul negru nu pleacă deocamdată spre d3, pentru a nu da prilej albului să închidă prin Nd6 coloana d) 22. **h4 Td3 23. Nb4 Cb3 24. Td1 Dd5 25. T:d3 c:d3 26. Dd1 a5 27. Na3 T:c3** (Poziția albului este acum total pierdută) 28. **f3 d2 29. e4**

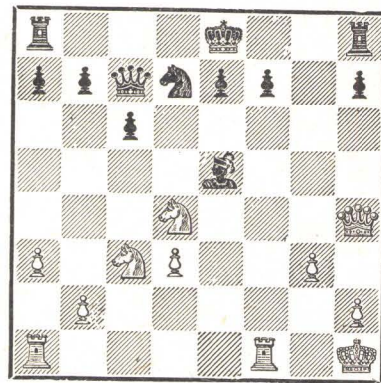
Tc1! și albul a cedat, deoarece după 30. N:c1 urmează 31...d:c1D 31.D:c1 Dd3+ cu cîștig imediat, iar la 30. e:d5 pierde după 30... T:d1 31. Rf2 e:d5 etc.

(Comentarii de P. Seimeanu, maestru al sportului)

121. PIONUL DAMEI

Tr. Stanciu C. Bozdoghină
Jucată în cadrul meciului
Constructorul—Progresul, 1959

1. d4 Cf6 2. Cc3 d5 3. Ng5 Nf5 (Un sistem de dezvoltare obișnuit aici este 3... Cb7 4. Cf3 g6 etc., cum s-a jucat într-o partidă Veresov—Suetin, 1953) 4. **f3** (Veresov recomandă la această mutare următoarea continuare: 4. N:f6 e:f6 5. e3 c6 6. Nd3 Ng6 7. Df3! Cd7 8. Cge2 Dc7 9. 0-0-0 0-0-0 10. e4! d:e4 11. N:e4 cu joc mai bun pentru alb, ca în partida Veresov—Ciukaev, Vilnius 1953. Mutarea din partida de față pare însă mai logică, deoarece urmărește ocuparea centrului) 4... **c6** (Negrul vrea să-și formeze o poziție de apărare înclinată în Caro-Kann, cu deosebirea că albul va avea deschisă coloana f) 5. **e4 d:e4** (Acest schimb este în mod practic aproape forțat, deoarece după o eventuală retragere a nebulului, albul obține prin 6. e5 o poziție foarte puternică) 6. **N:f6 g:f6 7. f:e4 Ng6 8. Cf3** (Dînd perechea de nebuni, albul a reușit să-și construiască un puternic centru de pioni) 8... **Da5 9. Nd3 Nh6 10. 0-0 Cd7 11. a3** (Pentru a trece la atac de pioni în cazul cînd negrul va alege rocada mare) 11... **Nh5 12. Rh1 Dc7** (La 12... Ne3 urma 13. De1 N:f3 14. D:e3 cu joc mai bun pentru alb; încercarea 12... N:f3 13. D:f3 Db6 14. Df2 D:b2 15. Ca4 ar fi dus la pierderea damei) 13. **De1 Nf4 14. Dh4 Ng6 15. e5 N:d3** (Mai slab era 15... f:e5 16. N:g6 f:g6 17. Tael cu joc mai bun pentru alb) 16. **c:d3 f:e5 17. g3 e:d4 18. C:d4 Ne5** (Vezi diagrama) 19. **T:f7!** (Un interesant sa-

cificiu de turn, care în caz de acceptare nu ar fi dat albului nimic mai mult decît remiză) 19... **Nf6** (După 19... R:f7 putea urma 20. Dh5+ Rg8 21. Tf1! Cf6 22. Dg5+ Rf7 23. Dh5+ cu remiză prin șah etern, iar încerca-

rea 20. Ce6! ? nu dădea rezultat din cauza 20... Dd6! şi negrul se apără cu succes şi nu 20... R:e6 21. Dc4+ Rf5 22. Tf1+ Rg5 23. Dh4+ Rg6 24. Dg4+ Rh6 25. Tf5 urmat de mat. Prin mutarea din partidă, negrul evită posibilitatea de remiză, încercînd să obţină câştigul, dar, după cum se va vedea, calea pe care a ales-o nu a fost cea mai indicată) 20. Dh5 0-0-0 (O greşeală evidentă ar fi fost 20... N:d4 din cauza 21. T:h7+ etc.; la

20... De5 putea urma 21. Cf5 şi acum nu ar fi fost bine 21... 0-0-0, din cauza 22. C:e7+ N:e7 23. D:e5 C:e5 24. T:e7 etc.) 21. Ce6 De5! (Poanta apărării negrului. După 22. D:e5 C:e5 23. C:d8 R:d8 albul ar fi obligat să înapoieze calitatea) 22. Dh3 Tdg8 23. d4 De3 24. Tf1 (Previne un eventual şah la f3 şi ameninţă 25. Cc5 Td8 26. C:d7 T:d7 27. Tf6 etc.) 24... Rb8 (La 24... N:d4 ar fi putut urma 25. C:d4 D:d4 26. T:e7 cu ameninţarea 27. Td1 sau

27. T:h7) 25. Df5 Cb6 (După 25... N:d4 26. C:d4 D:d4 27. Td1 negrul ar fi pierdut o figură) 26. Cdl! Dh6 (Dama neagră trebuie să rămână pe diagonala c1-h6 şi să supravegheze cîmpul f4, pentru a împiedica 27. Df4+ Ra8 28. Cc7+ Rb8 29. Ca6+ şi mat în două mutări) 27. T:e7! Cd5 (După 27... N:e7 urma şah la e5 şi acelaşi mat „etouffé“ la c7) 28. Tf7 Tg6 29. Cc5 Ce7 30. Dd7 şi negrul a cedat.

Activitatea şahistă în ţară

SEMIFINALELE CAMPIONATULUI R.P.R. PE ECHIPE MIXTE

Trei oraşe diferite au găzduit anul acesta semifinalele campionatului R.P.R. pe echipe mixte: Craiova, Oradea şi Bucureşti. Douăzeci şi

Bucureşti faţă de echipa Victoria Suceava, o altă debutantă în concurs şi care a făcut multe clipe grele echipelor frunţase.

Pînă la urmă titlul de finalistă l-au obţinut echipele Spartac I Bucureşti, Progresul I Bucureşti şi Petrolul Ploieşti precum şi echipele clasate pe locul al doilea în fiecare din cele trei semifinale, Ştiinţa Bucureşti, Cetatea Bucur şi C.S.M.S. Iaşi, care vor întîlni în ultima etapă pe primele două clasate în ediţia campionatului pe anul 1958, echipele Dinamo Bucureşti şi Constructorul Bucureşti. Se cuvine a fi evidenţiat rezultatul realizat de echipa Spartac I Bucureşti, care a câştigat toate meciurile susţinute în concurs, precum şi rezultatul obţinut de Petrolul Ploieşti, care şi-a depăşit cu mult adversara principală, Ştiinţa Bucureşti, clasîndu-se pe primul loc la diferenţă de 7½ puncte.

Din totalul celor 609 partide jucate, evident, multe prezintă un deosebit interes şi publicăm din acestea cîteva la rubrica de partide. Jucătorii au dovedit că sînt în continuu progres în însuşirea teoriei şi a tehnicii de joc, dar, totodată, antrenorii noştri trebuie să acorde mai departe atenţie muncii de pregătire multilaterală a jucătorilor.

P. S.

CRAIOVA

		1	2	3	4	5	6	7	8	Puncte
1	Spartac I	Bucureşti	● 4½	4½	5	5	7½	7½	7	41
2	Cetatea Bucur	Bucureşti	3½	● 4½	4½	6	6½	5	8	38
3	Ştiinţa	Timişoara	3½	3½	● 5½	5	5	6½	6½	35½
4	Electro-Putere	Craiova	3	3½	2½	● 3½	5	4½	6½	28½
5	Progresul II	Bucureşti	3	2	3	4½	● 3½	5	4½	25½
6	Motorul	Cîmpulung	½	1½	3	3	4½	● 4½	4½	21½
7	Politehnica	Oraşul Stalin	½	3	1½	3½	3	3½	● 5½	20½
8	Voinţa	Alexandria	1	0	1½	1½	3½	3½	2½	● 13½

ORADEA

		1	2	3	4	5	6	7	Puncte
1	Progresul I	Bucureşti	● 4	5½	5	4	7½	8	34
2	C. S. M. S.	Iaşi	4	● 4½	3½	6	6½	6	30½
3	Rapid	Oradea	2½	3½	● 4	7	6	7	30
4	Progresul	Cluj	3	4½	4	● 4	5½	6	27
5	Dinamo	Tg. Mureş	4	2	1	4	● 6½	7½	25
6	C. S. M.	Baia Mare	½	1½	2	2½	1½	● 6	14
7	Stăruinţa	Timişoara	0	2	1	2	½	2	● 7½

două de echipe, ajunse în această fază în urma desfăşurării fazelor inferioare, optimele şi sferturile, s-au întrecut în aceste localităţi pentru a obţine dreptul de a participa la faza finală, care să desemneze cea mai bună echipă din ţară.

Aşa cum se poate vedea din diagramele concursului, locurile de frunte au fost ocupate de echipele în a căror componenţă au intrat jucători cu categorii superioare, dar ele au întâmpinat replica dirză a echipelor participante pentru prima dată la o competiţie de asemenea amploare; astfel, nu a fost de loc uşoară victoria unor echipe puternice cum sînt echipa Ştiinţa Timişoara şi Progresul II Bucureşti în faţa echipei debutante Motorul Cîmpulung sau victoria Ştiinţei Bucureşti şi Statistica

BUCUREŞTI

		1	2	3	4	5	6	7	8	Puncte
1	Petrolul	Ploieşti	● 4	6½	6½	6½	6½	8	8	46
2	Ştiinţa	Bucureşti	4	● 2½	4½	6	5½	8	8	38½
3	Spartac II	Bucureşti	1½	5½	● 4½	6½	6	6	7	37
4	Statistica	Bucureşti	1½	3½	3½	● 4½	4½	6	7½	31
5	Ştiinţa	Galaţi	1½	2	1½	3½	● 4½	4½	7	24½
6	Victoria	Suceava	1½	2½	2	3½	3½	● 5½	6	24½
7	Farul	Constanţa	0	0	2	2	3½	2½	● 7½	17½
8	Voinţa	Roman	0	0	1	½	1	2	½	● 5

REGIUNEA STALIN

Aprobarea dată de Federaţia Română de Şah de a se organiza în regiune două grupe masculine şi una feminină în cadrul sferturilor de finală ale campionatului republican indivi-

dual pe anul în curs a constituit un puternic stimulent pentru şahişti din regiunea Stalin. Una din grupele de băieţi şi grupa fetelor au jucat la Oraşul Stalin, cealaltă la Sibiu.

În grupa feminină, au participat 11 jucătoare. Iată primele locuri: 1. Zina Niunin $8\frac{1}{2}$ p. 2. Alice Stoian $8\frac{1}{2}$ p. 3. Heidrum Brantsh 8 p. 4. Aurelia Balogh $7\frac{1}{2}$ p. 5. Adela Gesticone $6\frac{1}{2}$ p.

În grupa masculină de la Orașul Stalin s-au înscris 7 participanți, de aceea concursul s-a jucat tur-retur. Deși coeficientul grupei a fost mic, concursul s-a ridicat la nivelul corespunzător acestei faze. Iată primele locuri: 1. Tr. Goia 9 p. 2. H. Banea $8\frac{1}{2}$ p. 3. V. Popovici 4 p.

ORAȘUL BUCUREȘTI

Între manifestările șahului feminin din orașul București în ultima vreme o perioadă destul de îndelungată au ocupat-o optimele de finală ale campionatului feminin al R.P.R. pe anul în curs. Au participat numai jucătoare de categoria a IV-a, împărțite în trei grupe deosebite.

În grupa I, alcătuită din 14 jucătoare, locul I a fost ocupat de tinăra jucătoare Iulia Ghinea cu 13 puncte, care a câștigat toate partidele. Au urmat: 2. Odette Crivda $10\frac{1}{2}$ p. 3. Marta Wainer 10 p. 4—7. Elena Stoicescu, Elena Anastasiu și Maria Lemnei cu câte 9 puncte fiecare.

În grupa a II-a pe locul I s-a clasat Ana Martică, cu 9 puncte, urmată de Valeria Darie, Victoria Vidrașcu, cu câte 8 p. fiecare. Au participat 12 jucătoare.

În grupa a II-a, formată tot din 12 jucătoare, câștigătoare a fost Ana

Din punctul de vedere al coeficientului și al participării, grupa masculină de la Sibiu s-a ridicat la un nivel mai ridicat. Au luat parte 11 jucători și după o luptă disputată cu multă dirzenie clasamentul s-a stabilit prin sistemul Sonneborn, întrucât trei jucători au terminat pe primul loc la egalitate. Cei trei jucători sînt următorii: Gh. Bozaru, I. Luman și K. Klein. Ei au terminat concursul cu $7\frac{1}{2}$ p. din 10 posibile.

Tr. Goia (corespondent)

Hönig cu 8 puncte. Pe locurile următoare: Cristina Dobrotă $7\frac{1}{2}$ p. Valentina Găbreanu $6\frac{1}{2}$ p. etc.

G. Ciubotariu (corespondent)

O vie activitate se desfășoară în raionul Tudor Vladimirescu. Alături de alte competiții din cadrul concursurilor republicane comisia raională de șah a organizat un campionat raional pe echipe, ediția 1959. La acest campionat s-au înscris 54 de echipe, împărțite în 3 serii, fiecare echipă fiind alcătuită din cîte 5 jucători și 1 jucătoare, atît clasificați cît și neclasați.

Campionatul este încă în plină desfășurare. După terminarea primei faze, echipele câștigătoare se vor întîlni în finală pentru disputarea titlului de campioană

Gh. Somnea (corespondent)

REGIUNEA BUCUREȘTI

Comisia raională de șah Turnu Măgurele vădește o preocupare permanentă pentru asigurarea unei activități șahiste continue, organizînd tot mai dese concursuri pe plan local. Astfel, după desfășurarea optimilor de finală ale campionatului republican masculin și ale campionatului republican pe echipe mixte, comisia raională a organizat prima ediție a campionatului orașenesc de șah.

La concurs au luat parte 11 jucători de categoria I și a II-a. Titlul de campion al orașului a revenit lui K. Silaghi, membru al asociației spor-

tive Olțul Turnu Măgurele; el a acumulat $9\frac{1}{2}$ puncte din cele 10 posibile.

În afară de acest concurs, comisia raională de șah a luat inițiativa organizării unei competiții de echipe reprezentative de raion, denumită „Cupa Teleorman”. La prima ediție a acestui concurs au luat parte echipele raioanelor Turnu Măgurele și Roșiori de Vede, fiecare formate din 6 jucători și 2 jucătoare.

Întrecerea, destul de modestă pentru început, s-a terminat în favoarea echipei reprezentative a raionului Turnu

Măgurele, care a câștigat cu scorul de 12—4.

S. Cristea (corespondent)

CUPA CELOR PATRU ORAȘE

La sfîrșitul lunii mai a avut loc tradiționala competiție șahistă „Cupa celor patru orașe”, la care de ani de zile participă echipele orașelor Arad, Cluj, Oradea și Satu Mare. Anul acesta s-a desfășurat cea de a 9-a ediție a acestei competiții, organizatoare fiind comisia de șah a orașului Satu Mare, care a primit un prețios sprijin din partea Consiliului U.C.F.S. orașenesc și regional.

Lupta a fost foarte încordată, mai ales în ultima parte a concursului, cînd, cu o rundă înainte de încheiere, pe primul loc se afla Oradea cu $15\frac{1}{2}$ p., urmată de Arad cu 15 p., Satu Mare cu $11\frac{1}{2}$ p. Întîlnirea dintre echipele orașelor Arad și Oradea, care s-a terminat cu victoria primei la scorul de 10—2, a decis echipa câștigătoare. Astfel, echipa orașului Arad a obținut primul loc cu 25 puncte; pe locurile următoare: 2. Satu Mare 18 p. 3. Oradea $17\frac{1}{2}$ p. 4. Cluj $11\frac{1}{2}$ p.

Ediția pe anul 1960 a acestei competiții se va desfășura în orașul Arad.

A. Hersko

ARAD

Recent s-au terminat sferturile de finală ale campionatului republican individual masculin și feminin în Arad.

În grupa feminină au luat parte 15 jucătoare, între care 5 eleve care s-au evidențiat în cadrul concursurilor ce au avut loc cu prilejul Spartachiadei de iarnă a tineretului. S-au calificat pentru semifinală următoarele jucătoare: 1. Eva Marcovici 14 puncte; 2. Maria Isack 13 puncte; 3. Valentina Suliga 12 puncte.

În grupa de băieți s-au înscris 16 jucători, 13 calificați din optimi și 3 calificați de drept. Iată pe primii clasai: 1. I. Halic $13\frac{1}{2}$ puncte; 2. St. Deneș 13 puncte; 3—6. I. Demian, A. Rădulescu, E. Ianosi, V. Grozescu $10\frac{1}{2}$ puncte.

A. H.

N. Tebieș — com. București, reg. Hunedoara. — Am primit problemele trimise de Dvs. și le-am cercetat. Nu vă putem reține pentru publicat nici una din ele, deoarece majoritatea nu respectă regulile de compoziție cerute. Vă amintim că într-o problemă de șah, cu rare excepții, nu se admite ca mutarea-cheie să înceapă cu șah sau cu luarea unei figuri (cel mult un pion negru).

Studiați mai mult temele care apar la dezlegările de probleme în revista noastră și însușiți-vă temeinic regu-

Posta redacției

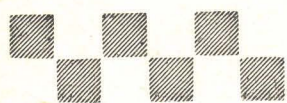
lile generale ale compunerii problemelor

P. Onea — Valea Largă. Cele mai multe din problemele trimise nu se ridică la nivelul cerut publicării. Cîteva din ele sînt incorecte, de exemplu în problema Ra6/Rc5 (2 mutări)

nu există răspuns de mat la 1...Nc4+, ceea ce constituie un defect important.

Altele abordează mecanisme simple sau numai idei de zugzwang, realizate într-o formă care astăzi este depășită.

T. Stanciu — București. Lucrările trimise de Dvs. se remarcă printr-o cunoaștere destul de amănunțită a regulilor compoziției de șah, atît în probleme ortodoxe cît și la ajutoare. Vă vom răspunde mai pe larg prin poștă.

Studii și probleme

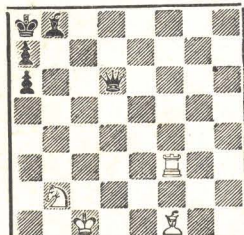

Studii

Concursul nostru internațional, 1959

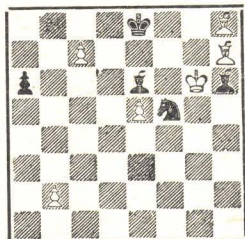
Arbitru : P. Farago (Cluj)

A. Akerblom
Avesta (Suedia)

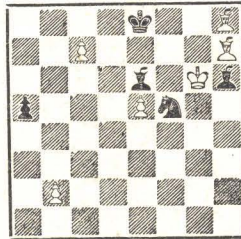

390 Alb câștigă

T. B. Gorghiev și V. F. Rudenko
U. R. S. S.

391-392 Alb joacă și face remiză

DEZLEGARI

381 — F. Bondarenko (Rc3, Ng1 Pd4, g4, h6/ Rd8, Nf8 Pe6, e7, g5, g6 — alb câștigă).

1. h7 Ng7 2. Nh2 Re8 3. Ne5 N:e5 (3...Rf7 4. h8D N:h8 5. N:h8) 4. d:e5 Rf7 5. h8Tf câștigă.

382 — F. Nieszl (Rb4, Ta1, Pa5/Re6, Td3, Pc3 — alb câștigă).

1. a6 Td8 (1...c2 2. Te1+ Rf7 3. Te1 Td4+ 4. Rb5 Td5+ 5. Rb6 Td6+

6. Rb7 Td7+ 7. Rb8 Td8+ 8. Rc7) 2. R:c3 Ta8 3. Rb4 Rd7 4. Rb5 Rc7 5. Tc1+ Rd7 6. Tc4! (6. Rb6? Tb8+ 7. Ra7 Tb2 remiză) 6...Rd6 (6...Tb8+ 7. Ra5 Tb2 8. a7) 7. Th4 Rc7 8. Th7+ Rd6 9. Tb7 câștigă.

383 — L. Prokes (Rh5, Ca8, Pa6, e6, f5/Rc8, Tc6, Pf7, g5, h6 — alb câștigă).

1. f6 T:e6 (1...e:f6 2. e7 Te6 3. a7

Rb7 4. Cc7) 2. f7! Tf6 3. Cb6+ Rb8 4. Cd7+ câștigă.

384 — L. Bukovinszky (Rb6, Ne7, Pc7, d6, e3, f2 g3/Rd7, Nc8, Pe4, f3, f5, g6 — alb câștigă).

1. Rc5 Nb7 2. Ng5 Na8 3. Rd4! Nb7 4. Re5 Nc8 5. Nf4! Re8 6. Rf6 Rd7 7. R:g6 Re6 8. Rg7! Nd7 9. Rf8 Rf6 10. Ng5+! Re6 11. Ne7 Rd5 12. Rf7 Rc6 13. Nf8 Rb7 14. Re7 Rc8 15. Nh6 Nc6 16. Nf4 Nd7 17. Rf6 Rb7 18. Re5 Rc8 19. g4! câștigă.

385 — T. Gorghiev (Ra8, Te5, Pc6/Rh1, Ca4, b3, Pd2 — remiză).

1. Th5+ Rg2 2. Tg5+ Rf2 3. Tf5+ Re2 4. Te5+ Rd3! 5. Td5+ Cd4! 6. c7! (6. T:d4? R:d4 7. Ra7 Cc3!) 6...d1D 7. T:d4+! (7. Ra7? Dg4!) 7...R:d4 8. Ra7! remiză.

386 — F. Nieszl (Ra2, Pa3, a6, d2, h6/Rc2, Nb2, Cd7, Pa4, c3, c6 — remiză).

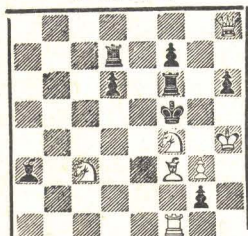
1. a7! Cc5 (1... Cb6 2. a8D) 2. a8D c:d2 3. D:c6 d1D 4. Dg2+ Dd2 5. D:d2 R:d2 6. R:b2 Cd3+ 7. Rb1 Ce5 8. h7 remiză.

Probleme

Concursul nostru internațional, 1959

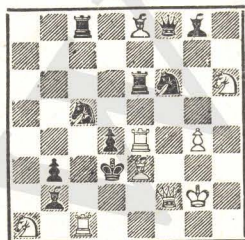
Arbitri : 2 mutări A. Pituk (Banska Stiavnica)
3 mutări V. Șif (Moscova)

I. Birbrager
U. R. S. S.

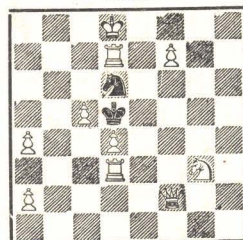
1266 2 ±

L. Bratosin
Ploiești

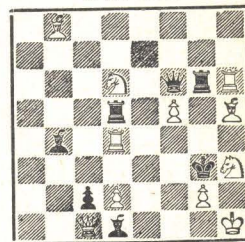
1267 2 ±

T. Garai
Arad

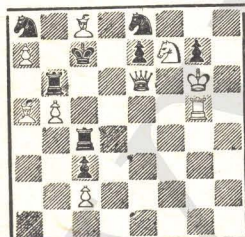
1268 2 ±

L. Gulak
U. R. S. S.

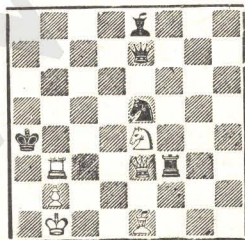
1269 2 ±

K. Jukovin
U. R. S. S.

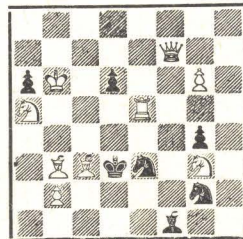
1270 2 ±

N. Lența
Roșcani

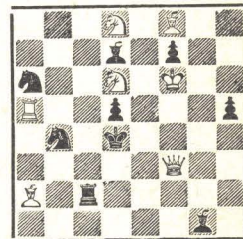
1271 2 ±

P. Petkov
R. P. Bulgaria

1272 2 ±

I. Vladimirov
U. R. S. S.

1273 3 ±

Colegiul de redacție : T. ICHIM (președinte), V. NESTORESCU (secretar), A. BRAUNSTEIN, V. CHIOSE, E. DOBRESCU, F. HARTMAN, V. URSEANU (membri).

Rezultatul concursului internațional de compoziție, secția 3 mutări, organizat de Revista de Șah pe anul 1959

Dacă în urmă cu câțiva ani domeniul problemelor cu mat în 3 mutări rămăsese oarecum în urmă în țara noastră, astăzi putem spune că numărul compozitorilor care abordează acest gen este cu mult mai mare și lucrările lor de calitate din ce în ce mai bună.

Concursul internațional organizat acum un an de revista noastră aduce un prilej de a constata în fapte această creștere calitativă și numerică. Într-adevăr, reprezentanții țării noastre au obținut câteva victorii de real prestigiu prin frumoasele lor lucrări publicate în cadrul acestui concurs, întrecând cu autoritate nume de compozitori cunoscuți de peste hotare.

Redăm mai jos aprecierile făcute asupra lucrărilor participante de renumitul specialist sovietic L. Loșinski, arbitru concursului, căruia îi mulțumim călduros, și pe această cale, pentru munca depusă la cercetarea problemelor.

Red.

★

În concursul organizat de Revista Șah pe anul 1958 la această secție au luat parte 25 compozitori din 6 țări, care au trimis 46 lucrări.

Din diferite motive (duble soluții, dualuri etc.) 15 probleme au fost eliminate din concurs, rămânând pentru cercetarea finală un număr de 31 lucrări, din care am ales 16 pentru evidențiere.

Spre regret, problema 1189 de S. Limbach, care se distinge prin conținutul ei cu totul original, n-a putut fi luată în considerare, pentru că admite în jocul aparent un dual care-i scade mult din frumusețe: 1... b3 2. D:d5 sau 2. Db3 etc.

Iată ordinea problemelor clasificate:

Premiul I — Problema 1188 de M. Aschenazi (R.P.R.)

O problemă complicată și originală. Toate cele trei variante cu sa-

crificiul damei albe sînt frumoase. Se remarcă în special variantele: 1... T:e4 2. Dc4! și 1... N:h4 2. Db5!, cu sacrificiul simetric al damei albe. Valoarea problemei este ridicată și de cheia cu amenințare liniștită.

Fără îndoială, cea mai bună problemă din concurs.

Premiul II — Problema 1209 de V. Nestorescu (R.P.R.)

O problemă interesantă, în care cele două variante tematice reunesc frumos tema semilegării figurilor negre și a dezlegării damei albe. Din păcate, nu este prea reușită construcția.

Premiul III — Problema 1145 de E. Rusenescu (R.P.R.)

O lucrare de mici proporții, dar cu o temă ieșită din comun. În poziția inițială la 1...c5 urmează 2. Dg8+ și Dg8 mat. După 1. Dg1! ordinea mutărilor se inversează: 1...c5 2. Dg8 și 3. Da8 mat. Valoarea lucrării este ridicată de faptul că după cheie se începe o nouă problemă care se rezolvă prin 1. Da7! Deci, tema „perpetuum mobile“!

Premiul IV — Problema 1203 de V. Nikolaev (U.R.S.S.)

Sînt interesante variantele 1...d5 și 1...e5 cu blocarea cîmpurilor cailor negri. Bun este și jocul suplimentar după 1...Cd5 și 1...Ce2.

Mențiunea onorabilă I — Problema 1218 de E. Rusenescu (R.P.R.)

Trei dezlegări preventive ale calului alb. Construcția prea greoaie.

Mențiunea onorabilă II — Problema 1130 de M. Aschenazi (R.P.R.)

Patru variante cu dezlegarea directă a nebunului alb și un joc simetric al nebunului negru. Păcat că dama albă este complet inactivă în jocul tematic.

Mențiunea onorabilă III — Problema 1156 de S. Balcu (R.P.R.)

Două interesante variante de interferență a acțiunii turnului h7. Din nou o construcție greoaie.

Mențiunea onorabilă IV — Problema 1146 de E. Rusenescu (R.P.R.)

Este foarte clară varianta principală a problemei: 1. Cd8 Cd4+ 2. Rg2! etc. Conținutul, spre regret, se reduce numai la atît.

Mențiunea onorabilă V — Problema 1144 de P. Petkov (R. P. Bulgaria)

Interesant este zugzwang-ul survenit după 1...R:h4 2. Dg2! Cursa 1. Ce5? h6! înfrumusețează problema.

Mențiunea I — Problema 1087 de D. Kanonik (U.R.S.S.)

Sînt frumoase variantele de sacrificiu ale damei albe.

Mențiunea II — Problema 1118 de V. Bartolovici (R.P.F. Iugoslavia)

Cheia bună dă naștere la două variante de contrașah.

Mențiunea III — Problema 1202 de M. Manolescu (R.P.R.)

Două interferențe efectuate de regele negru. Construcție bună.

Mențiunea IV — Problema 1217 de P. Petkov (R. P. Bulgaria)

O miniatură cu două jocuri interesante.

Mențiunea V — Problema 1129 de St. Deneș (R.P.R.)

Două frumoase sacrificii ale figurilor albe, terminate cu maturi model.

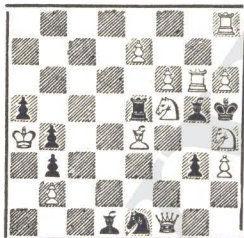
Mențiunea VI — Problema 1132 de G. Goșman (R.P.R.)

O serie de variante încheiate cu maturi model.

L. Loșinski, arbitru internațional Moscova, 2.VI.1959

Prezenta clasificare va intra în vigoare după două luni de la data apariției.

**Premiul I
M. Aschenazi (R.P.R.)**

1. Tg7!

3 ♢

**Premiul II
V. Nestorescu (R.P.R.)**

1. Ce5!

3 ♢

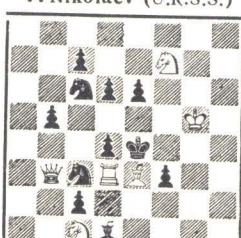
**Premiul III
E. Rusenescu (R.P.R.)**

1. Dg1!

3 ♢

**Premiul IV
V. Nikolaev (U.R.S.S.)**

1. Nf2!

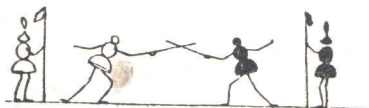
3 ♢

**Menț. on. I
E. Rusenescu (R.P.R.)**

1. Tg5!

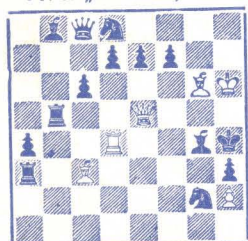
3 ♢

Din istoria compoziției șahiste (VI)

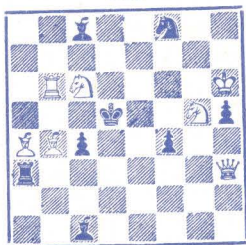
Forma mascată a reprezentării ideilor strategice, combinarea lor cu niște motive geometrice constituie prima etapă în căutarea căilor pentru dezvoltarea conținutului problemei. Renunțarea la identitatea absolută a variantelor tematice, năzuința spre o mai adâncă, lăuntrică omogenitate a conținutului au însemnat căutarea principiilor noi în construirea problemelor.

XXIX. L. Loșinski
și E. Umnov
Pr. II „30 dnei“, 1931

2 ♚

XXX. G. P. Golubev
Pr. VI „Vecernia Moskva“
1932

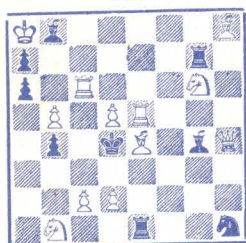
2 ♚

În problema XXIX este reprezentată, într-o formă mascată, ideea interferării figurilor negre, denumită, în mod sugestiv, **tema interferenței imperceptibile**. În variantele 1. Nh5 (am. 2. T:g4 mat) d5 2. Dg5 mat și 1...d6 2. Dg3 mat figura care face mat se mișcă pe linia de acțiune a figurii interferate, iar în variantele 1...f5 2. D:e7 mat, 1...Cf4 2. Del mat și 1...Ce3 2. Nel mat părăsește această linie.

În problema XXX interferențele negre sînt complicate prin motive pur geometrice; mutările de mat ale damei albe se efectuează spre figura interferată: 1. Ta6 (am. 2. Ta5 mat), Ce6 2. Df5 mat; 1...Cd7 2. De6 mat; 1...Ne3 2. Df3 mat și 1...c3 2. Dd3 mat. Aici motivul geometric intră ca un component în conținutul tematic al problemei.

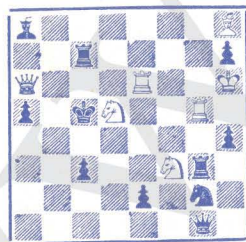
În problema XXXI cheia 1. Ca3 creează amenințarea 2.Tc4 mat. Turnul negru, în apărare, evacuează linia de acțiune a figurii mobile din bateria albă mascată și, trecînd prin cîmpul critic „e7“, interferează Nb8. Această slăbire este exploatată de alb număidecît, care după 1...Tc7 2. Te7 mat exclude turnul negru. Varianta a doua este analoagă cu prima: 1...Ne2 2. Nf3 mat.

XXXI. F. L. Simhovic
Pr. I „Șahmatnii Listok“,
1927

2 ♚

XXXII. S. S. Levman
Pr. II conc. Clubului de șah
din Budapesta, 1931-1953

2 ♚

În problema XXXII cheia 1. Ce5! creează amenințarea 2. Dc4 mat și totodată două **baterii indirecte** albe: Ce5 — Tg5 și același Ce5 — Nh8, precum și două cîmpuri de refugiu pentru regele negru. Apărîndu-se contra amenințării, regele negru evacuează coloana „c“ pentru turnul propriu, dar totodată transformă cele două **baterii indirecte** în **baterii directe**, care pe rînd intră în acțiune: 1...R:d5 2. Cg4 mat și 1...Rd4 2. Cd7 mat. Alegerea precisă a mutării de mat este motivată prin necesitatea de a exclude figura neagră care acționează asupra bateriei respective. În cazul blocării cîmpurilor de refugiu au loc două variante înrudite între ele: 1...N:d5 2. Db6 mat și 1...Dd4 2. D:a5 mat.

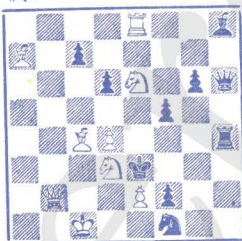
În ultimele două probleme conținutul lor se bazează pe jocul **bateriilor mascate**.

În problema XXXIII două figuri negre acționează asupra bateriei albe Ce6-Tf8; cînd acțiunea uneia din ele este anihilată prin mutarea de apărare a negrului, albul lichidează acțiunea celeilalte prin mutarea de mat: 1.Dc3! (am. 2.Cdc5 mat), N:d4 2.Cef4 mat și 1... T:d4 2.Cg7 mat.

Este interesant de remarcat, că — în poziția inițială — există un contrașah cu răspuns pregătit de mat: 1... Re4+ 2.Cg5 mat. Cheia creează încă un cîmp de refugiu cu posibilitatea a încă unui contrașah: 1...R:e2+ 2.Cdf4 mat. Afară de cele două **baterii active** albe, mai există o **baterie albă**, însă pasivă: Pd4 — Na7. În primele două variante are loc așa numita **apărare Schiffmann**: negrul, în apărare, își leagă cîte o figură prin luarea piesei mobile din bateria albă pasivă, pentru ca, după efectuarea amenințării, figura autolegată să devină liberă și să pareze matul; spre ex.: 1...T:d4 2.Cdc5 mat ??, Td3!

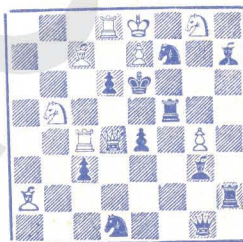
În problema XXXIV cheia creează o amenințare cu mat prin **șah dublu**: 1.Df2! (am. 2.T:e4++ și mat). Apărările negrului dau naștere la niște variante interesante cu autoblocarea cîmpurilor de refugiu: 1...Ne5 2.Tc6 mat; 1...Te5 2.Df7 mat; 1...Ce5

XXXIII. L. A. Isaev
„Șahmatnii Listok“, 1930

2 ♚

XXXIV. L. I. Kubbel
Pr. I B.C.F., 1932

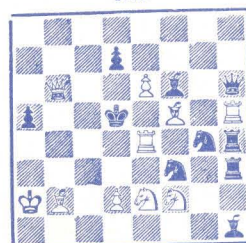
2 ♚

2.T:d6 mat, 1...Td5 2.Df6 mat și 1...d5 2.Cd4 mat. În această problemă apărarea contrașahului dublu se efectuează de către negru prin acoperirea uneia din cele două linii pe care se declară „șahul“, pe cînd apărarea contra celuiilalt „șah“ este pregătită chiar în poziția inițială a problemei.

Este tratată mai interesant amenințarea prin **șah dublu** în cazul cînd ambele apărări ale negrului contra fiecărui „șah“ sînt active, fiind create prin mutările negrului. Pe acest principiu este construită **tema Moscova** (vezi diagr. XXXV).

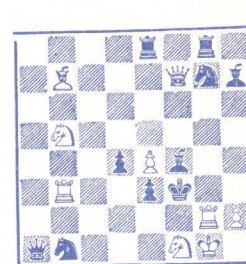
În problema lui Gughel (XXXV) amenință, după 1.Ta4, un mat prin **șah dublu**: 2.Ne4++ și mat. Negrul se apără astfel că parează unul din cele două **șahuri** direct prin închiderea preventivă a liniei de acțiune a bateriei albe, iar pe al doilea **șah** prin evacuarea liniei de acțiune pentru a doua figură neagră: 1...Cfe5 2.Td4 mat (2.Ne4 mat ?, N:e4!); 1...Cge5 2.Cc3 mat (2.Ne4 mat? T:e4!) și 1...Cg5 2.Cf4 mat. În această problemă **tema Moscova** este combinată în primele două variante cu autoblocarea cîmpului e5, concomitent cu interferarea nebulului

XXXV. L. N. Gughel
Pr. III „Șahmatnii Listok“
1931

2 ♚

XXXVI. V. și S. Pimenov
Pr. II conc. „64“, 1929

2 ♚

din f6, ceea ce permite interferarea la rîndul său a nebulului b2 prin mutarea de mat. De asemenea, primele două variante sînt bazate pe efecte de **antidual**, deoarece după 1...Cfe5 nu merge 2.Cc3, iar după 1...Cge5 eșuează 2.Td4. **Tema Moscova** este interesantă prin faptul că ea folosește un fel special de amenințare în vederea dezvoltării jocului de apărare a negrului. Această metodă a fost exploatată de compozitorii sovietici într-o largă măsură, amenințarea cu **șah dublu** permițînd adesea introducerea pînă la două cîmpuri de refugiu.

Modalitatea cea mai simplă și naturală de a îmbina într-o singură mutare a negrului două idei de apărare, este crearea unei amenințări duble.